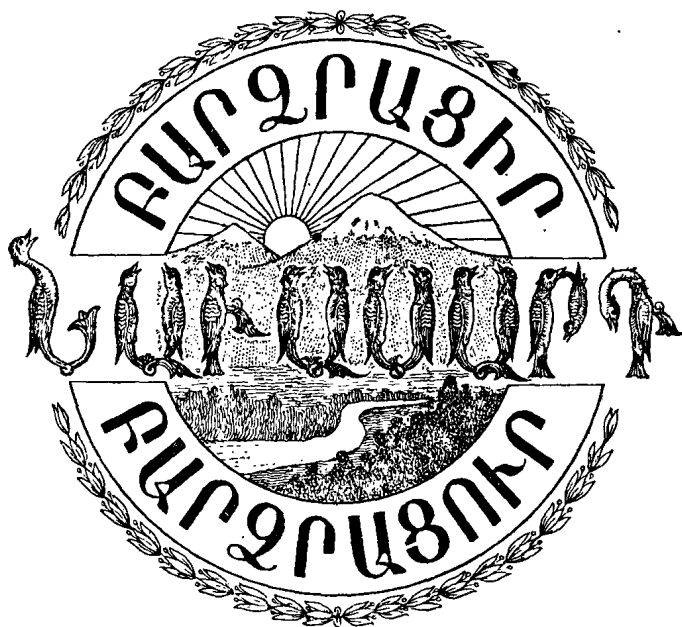

NAVASART

ORGANO DE LA U. G. ARMENIA DE CULTURA FISICA

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1956

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հայաստան եւ Քրիստոնէութիւն	ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ	1
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.-ի Քարոզը		3
Յարգանքի եւ գնահատանքի ցոյց մը ի պատիւ Տիար Արմէն Պերկամայիի	ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ	10
16-րդ դիմապատկանի պատրաստութիւնները		
Մեկաւորնի 16-րդ միջազգային ողիմպիականը	Կ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ	15
Մտառը	Մ. ԶԱՐԻՖԵԱՆ	20
Տիկ. Է. Ռ. Մելիսայի մկարահանողէսը	Հ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ	21
Նաւեր մը Հայ կեդրոնին	Ն. Մ.	22
Սկաւտական խաղեր	Մ. ԵԱՆԸԳԵԱՆ	23
La Cultura Armenia	EDITORIAL	25
"Navasart", Diario en una Revista		28
El Espíritu de los Juegos Olímpicos	R. M.	31
Murió la Atleta Mildred Didrickson Zaharias		33
La Nación Armenia	A. TCHOBANIAN	34
Trovadores Armenios		36
Temperancia		37
Mesa Directiva de la U.G.A. y Simpático Acto		38

REGISTRO NACIONAL DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL N° 496917

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ

Հ.Մ.Ը.Մ.-ի

Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 43 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1956 ՊՈՒՆՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԻՒՆ

Քրիստոնեայ աշխարհը այս տարի եւս ցնծութեամբ եւ կրօնական վայելչութեամբ կը տօնէ Մնուեղը մանուկի մը, որ սահմանուած էր Աստուածանալու:

Ս. Աւանդունիւնը կ'ըսէ, որ Ան Աստուած էր եւ մարդկայնացաւ եւ մարդ էր որ Աստուածացաւ: Սոնարհ իր ծագումով, աւելի քան խոնարհ եղաւ իր ծնունդը:

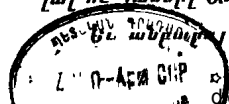
Մեղաւոր աշխարհը հազիւ զինք ընդունեց մսուրի մը անկիւնը, ուր կենդանիներու շունչովը տաքցուց իր մարմինը:

Եկած էր կռուելու աշխարհի դէմ, անկէ բառնալու մեղքը: Մարդոց համար իջած էր երկիրը:

Իր ծնունդը, կարճ կեանքը եւ դաժան մահը մինչեւ հիմա ալ կը յուզեն մեզ, բացուածքներ խլելով մեր աչքերէն, ինչպէս պիտի ըսէր իր նշանաւոր կենսագիրը:

Իմաստուններու վկայութեամբ, թէ եւ չկրցաւ ամբողջապէս նուաճել աշխարհը, բայց անկէ պարտուած ալ չմեռաւ, որովհետեւ դեռ դոյութիւն ունի Զարը եւ իրմով գոյ է նաեւ Բարին:

Սակայն, ա՛յն ինչ որ կրցաւ ընել իր առասպելական ծնունդով, վիպական կեանքով եւ տառապալից մահով, գերմարդկային է, չըսելու համար Աստուածային: Իր գաափարնեքով, խօսքով եւ գործքով Ան ապացոյց տուաւ թէ կարելի է մեղքի մէջ ապրիլ եւ չմեղանչել. ու հաստատեց նաեւ որ կարելի է մարդ ըլլալ ու հասնիլ Աստուածային կատարելութեան:

աշխարհի մէջ ստեղծեց բարոյական կայսրու-

Թիւն մը, մարդը ուղղակիօրէն յարարերութեան մէջ դնելով Աստուծոյ հետ:

Անդէն եւ անբանակ եկաւ, կռուելու համար սպառազէն եւ կարծրացեալ հեթանոսութեան դէմ: Իր զէնքերն էին՝ սէր, հաստութիւն եւ խաղաղութիւն:

Աստուածային շնորհքներով օժտուած այս հրաշք մանուկը սեսաւ եւ ըմբռնեց, որ մարդը, ուղեկորոյս, անճար եւ անմխիթար, Աստուած որոնման մէջ է եւ զայն չէ կարող գտնել:

Աստուած մը, որ ըլլայ իմաստուն, բարի, գթառատ եւ հայր միաժամանակ բոլոր արարածներուն, եւ ոչ թէ այնպէս դատան եւ վրէժխնդիր ինչպէս Եհովան, բուժ, անիմաստ եւ արինախում որպէս Եդիպոսի, Յունաստանի եւ Հռոմի շաստուածները:

Կեանքի բոլոր հարցերուն պարզ եւ որոշ պատասխան տուաւ եւ արժէքաւորեց մարդը իբրեւ առանցքը տիեզերքի:

Ամէն բանի մէջ համադրելով Աստուածայինը եւ մարդկայինը՝ մարդուն ներշնչեց յոյս, հաւատք եւ սէր՝ տանելի դարձնելու համար այս դժնդակ անցաւորը:

Իր հիմնած կրօնը, Աստուածային եւ մարդկային բարձրագոյն սկզբունքներով, եղաւ ամենէն կատարելագործուած կենսածէր, որ զուգադրեց հեթանոսական անիմաստ եւ բարբարոս սպրեյակերպին:

Բոլոր կրօններու մէջ քրիստոնէութիւնը նոր յայտնութիւն մը եղաւ, որովհետեւ Ան կրցաւ ներդաշնակել եւ մէկ յայտարարի բերել մինչ այդ գոյութիւն ունեցած մարդկային իմացական եւ բարոյական բարձր սկզբունքները, կեանքը իմաստաւորելով յաւերժութեամբ:

Հեթանոս Հայաստանը առաջիններէն եղաւ, որ յարեցաւ այս նոր կրօնին, որ միանգամայն համապատասխան էր իր հոգեկան, բարոյական եւ իմացական հասունութեան եւ կառոյցին:

Որեւէ երկրէ աւելի, Հայաստանն էր որ արմատապէս կործանեց հեթանոսական կարգ ու սարքը, անոր փլատակներուն՝ վրայ հիմնելով նոր կրօն եւ նոր եկեղեցի: Այս հարուածական յեղաշրջումը, որ տեղի ունեցաւ նուազ նիւթական եւ բարոյական կորուստներով, պարտական ենք մեր Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչին, որ կը մնայ իբրեւ բացառիկ դէմք կրօնական բոլոր բարենորոգիչներու մէջ, եւ կարելի է ըսել բոլոր ժամանակներու համար: Օրինակ, Լիւթերը Գերմանիոյ եւ Եան Հիւսը Չեխոյ մէջ կուգան անկէ 1200 տարի յետոյ, այն ալ ոչ իբրեւ արմատական բարենորոգիչներ, այլ ծիսական եւ դաւանաբանական ախոյեաններ՝ Քրիստոնէական եկեղեցին ժողովրդավար դարձնելու համար:

Իսկ մեր եկեղեցին, առաջին իսկ օրէն, արդէն դրուած էր ինքնավար, ժողովրդավար եւ լայնախոհ սկզբունքներու վրայ:

Աւելի յետոյ Քրիստոնէութեան ծանր տուրք վճարած ենք, զայն ամէն զնով հաստատուն պահելու համար:

Քրիստոնէութիւնը մեզ մօտ հոգեբանօրէն հայացաւ եւ բրնաւ պատահական չէ, որ ամէն մէկ հայ հպարտութեամբ ինքզինք շայ-Քրիստոնեայ կը կոչէ:

Մեր մօտ ազդութեան եւ Քրիստոնէական գաղափարները նոյնացած կը տեսնենք: Հնուց ի վեր:

Այս հետեւողութեամբ, ամէն մէկ ժողովուրդ, որ քրիստոնեայ է, անպայման հայանման մի բան է, կամ հայ եղբայր է: Սկզբունք մը, որ կը բխի գերազանցապէս քրիստոնէական կրօնքէն եւ դաւանանքէն:

Աւելորդ չէ՞ յիշել, որ Հայաստանը եղած է ամենէն կորովի ախոյեանը Քրիստոնէութեան, որուն համար առատ արիւն թափած է խաւարակուռ Ասիոյ մէջ:

Իսկ վա՞րձք... Անվարձք եղած է մեր նուիրումը մեր կրօնքին եւ եկեղեցիին: Ու բնաւ չենք զղջար: Միայն ցաւ կը զգանք, որ մեզ չըջպատող քրիստոնեայ ազգերը երբեք չկրցին գնահատել Հայաստանի քաղաքական եւ կրօնական դերը: Ու աւելի վիշտ կը զգանք, որ անոնք ձեւապաշտօրէն միայն քրիստոնեայ են, իսկ իրականօրէն մնացած են նախկին բարբարոս հեթանոսներ, ընջաբաց, շահամոլ եւ անզգամ: Այլապէս, վաղուց արդէն տարբեր պիտի ըլլար Հայաստանի քաղաքական վիճակը:

Ժամանակակից քրիստոնէութիւնը, դժբախտաբար, շատ բան կորսնցուցած է իր նախկին հմայքէն:

Սիրոյ, խղաղութեան, հաշտութեան եւ եղբայրութեան սրբազան սկզբունքները այլեւս աժան ապրանք են, որոնք շուկայ կը հանուի ի գին տակառ մը նաւթի:

Հայաստանը հաւատարիմ է իր կրօնքին, իր հաւատալիքներուն, իր հիմնած եկեղեցիին, եւ հաւատքով կը նայի իր լուսապայծառ ապագային:

Ու դարձեալ, մեր խօսքը նոր սերունդին ուղղելով, հպարտութեամբ կ'ըսենք, որ մեր նախնիքը, շուրջհազար եօթը հարիւր տարի առաջ, իմացապէս այնքա՞ն բարձր եւ բարոյապէս այնքա՞ն մեծ եղած են, որ կրցած են որդեգրել կրօնք մը, որ Աստուածը կը մարդկայնացնէ եւ մարդը կ'աստուածացնէ, զանոնք զնելով հայրական եւ որդիական յարաբերութեան մէջ, կեանքը դարձնելով գրաւիչ եւ մխիթարական:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՆՈՐԻՆ Ս. ՕՍՈՒԹԻՒՆ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա. Ի ՔԱՐՈԶԸ

(Խօսուած Մայր Տաճարի մէջ, 1956 թուականի, Յուլիս 15-ի Կիրակի)

“Լիք իմ, Աստուած, ապաւեն եւ տեղի ամուր կեցուցամել զիս, հաստատութիւն իմ եւ ապաւեն իմ Դու ես”:

Սիրելի Հաւատացեալ Ժողովուրդ,

Այսօր, երբ կը լրանան Հինգ տարիները մեր եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան, մեր շրթները գոհութեան աղօթք կը կարգան առ ամենակալ Աստուած, աղերսելով, որ Իւր անչափ ողորմութեամբ մեզ ապաւեն եւ Հաստատութիւն Հանդիսանայ նաեւ այսուհետեւ, մեր սուրբ գործի ճամբուն վրայ:

Խոր յուզումով է, որ կը յիշեմ այն օրը (1951), երբ երջանկայիշատակ Գէորգ Զ. Հանգուցեալ Հայրապետին առջեւ ծունկի եկան Հայ Եկեղեցւոյ Հինգ վարդապետներ, իրենց գլուխը ունենալով Սրբոյ Երուսաղէմայ Պատրիարքական Տեղապահ Եղիշէ Արքեպիսկոպոս Տէրաէրեանը եւ բոլորը ուխտեցին անձնութեամբ եւ Հաւատարմութեամբ ծառայելու Ս. Եկեղեցիին, Մայր Աթոռին եւ Հաւատացեալ Ժողովուրդին: Այդ ուխտը կատարողներէն մին ալ մենք էինք, իրրեւ առաջնորդ թեմին Հայոց Ռումանիոյ:

Այսօր, մեր եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան Հինգերորդ տարիլիցին, մեր մէջ չէ, աւաղ, մեր մեծագործ Գէորգ Զ. Կաթողիկոսը եւ Անոր Հայրապետական զաւազանը յանձնուած է Ռումանիոյ Հայոց թեմի առաջնորդին:

Աստուած դիտէ, դիտեն եւ մարդիկ, թէ մենք շատ Հեռու էինք այս Ս. Աթոռին մօտենալու մտածումէն, եւ ամէն բան փորձեցինք, որպէսզի այս ծանր լուծը չիջնէ մեր տկար ուսերուն վրայ: Եւ սակայն եկաւ պահ մը, երբ ընդդիմանալ եւ Հրատարիլ Համագոր պիտի ըլլար դասալքութեան, եւ դրժած պիտի ըլլայինք մեր ուխտը Եկեղեցիին ծառայելու: Այսպէս է, որ մեր անձը յանձնեցինք Տիրով, կրկնելով մեծ սաղմոսերգուին խօսքը՝ «Արա ընդ ծառայի քում, Տէր, ըստ ողորմութեան քում»:

Եթէ կ'ուզէք, ուսում մըն է այս մեզ Համար, դէպի անձանօթը: Քաջ դիտնալով այն բազում դժուարութիւնները, որ կ'ալեկոծէին մեր Ս. Եկեղեցւոյ կեանք, յստակօրէն կը զգայինք, թէ ինչպէս երկիրդին ճիբանները կը սպառնային թափանցել եւ Հետզհետէ պլլուիլ մեր մտքին ու Հոգիին բոլոր ծալերուն: Եւ սակայն, ով զարմանք, շատ ժամանակ չայցած, տեսանք, թէ անձանօթը աակաւ կը լուսաւորուի, եւ կարծես մեր առջեւէն քալող, անտեսանելի ուժ մը կը բանայ զգոնները Աստուծոյ ողորմութեան»:

Կան մեր կեանքին մէջ պատահարներ, երեւոյթներ, որոնք «անիմանալի են ի մեզ եւ վեր քան զմեզ»: Մենք կը Հաւատանք աստուածային նախախնամութեան: «Օրհնելու ես Դու, Տէր Աստուած Հարցն մերոց»:

Իրաւ է, սիրելի Հաւատացեալ Ժողովուրդ Հայոց, ոչ երազ է եւ ոչ ալ պատրանք, թէ մեր օրերուն սկսան բացուիլ ողորմութեան դռները ի շինութիւն Ս. Եկեղեցւոյ եւ ի պայծառութիւն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի:

Այս Ս. Տաճարը Հիմնող, ինքը Միածինը, Տէրը եւ Փրկիչը մեր, լրած է մեր բոլորիս աղօթքները եւ Իր փրկարար Աջը երկարած է մեզի. եւ Ան պիտի Հովուէ, պիտի առաջնորդէ զմեզ: «Ո՛ր Քեզ, Տէր, յուսացայ, մի ամաչեցից յաւիտեան»:

Մեր օրերուն կը պայծառակերպուի մեր Ս. Եկեղեցին: Հաւատքը կը վե-

րածնի, հողիները կը մականան, Քրիստոսի Ս. Աւետարանը նոր ջերմութեամբ եւ քաղցրութեամբ կը լեցնէ բոլոր դատարկ սրտերը: Լոյս, պայծառ լոյս կ'իջնէ Հայաստանեայց վրայ «մերոյ լուսաւորութեան վերակացո՞ւ մեծ Լուսաւորչի անմար կանթեղէն»:

Երանի թէ իրենց ճիշդ հասկնալ եւ տեսնել այդ իմանալի լոյսը, որ սկսած է ցաթիլ, եւ մէնք մեր ձեռքով լայն բանայինք մեր հողիներու լուսամուտները, աւելի շուտ եւ աւելի լիութեամբ ընդունելու համար զայն:

Մեր լուսատեսութիւնը, մեր համոզումը թէ, կը պայծառակերպի Ս. Եկեղեցին՝ կը բխի Յալս մեր ներքին ապրումէն ու կը հիմնուի այն հաւատքի զգացումին վրայ, որ առաքելական դարը յիշեցնող թափով եւ ջերմութեամբ սկսած է բորբոքել մեր ժողովուրդի լայն զանգուածներու հողիները:

Ապա մենք յատկորէնք կը տեսնենք ճշմարտութիւնը այն սրբազան սիրոյ եւ հաւատարմութեան, որով տողորուած է մեր Աղգը թէ այստեղ, թէ Սփիւռքի մէջ, դէպի իր սուրբ հաւատքի կեդրոն՝ անշէջ Լուսոյ Ոորան Ս. Էջմիածինը:

Այստեղ յայտնուած է Աստուած մեր ժողովուրդին, եւ այստեղ բուսած է խօսքը:

Այստեղէն կը սկսի մեզ համար «ճանապարհը, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը» հողիներու:

Միածինը մեզ կը բաշխուին էջմիածինով: Երրորդ՝ մեզ մեծապէս կ'ողեշնչէ նիւթական շինարարական աշխատանքներու այն ընդարձակ ծրագիրը, զոր կազմած ենք եւ սկսած մենք կեանքի կոչելովնչպէս կը տեսնէք, տաւը օրէ ի վեր սկսած են արդէն աշխատանքները Մայր Տաճարի մարմարապատման:

Մենք յուսով ենք, թէ յառաջիկայ Հինգ տարիներու ընթացքին պիտի կարողանանք վերանորոգել եւ շէնցնել մեր մայրենի բոլոր հուշակաւոր բազմադարեան սրբավայրերը՝ Հոփոսիմէն, Գայիանէն, Շոշակաթը, Օշականը, Ոոր-Վիրապը, Գեղարդը, Բջին, Գանձասարը եւ ուրիշներ: Հիմնովին պիտի վերանորոգուին նաեւ Ս. Էջմիածինը եւ իր շուրջ գտնուող բոլոր շէնքերը: Ինչպէս դիտէք, Միութեանական Կառավարութեան Վարչապետ Բուլղանին յատուկ կարգադրութեամբ Մայր Աթոռին կը վերադարձուին էջմիածին հռոմաստիկ վրայ գտնուող եւ ցարդ չյանձնուած բոլոր ձիւթիները, մէջն ըլլալով նոր Վեհարանը, երկարկանի, հայկական ոճով մեծ շինութիւնը (20 սրահներէ բաղկացած), կառուցուած 1912-1914 թուականներուն:

Յունիս 28-ին, մեր նախազանութեամբ տեղի ունեցաւ առաջին խորհրդակցական հանդիպումը մասնազէտներու, կազմելու համար ընդհանուր ծրագիր եւ նախագիծ՝ Ս. Էջմիածնի հողամասի վրայ կառարուելիք վերանորոգութիւններու եւ ընդհանուր բարեկարգումի: Այդ ժողովին մասնակցեցան մեր Երկրի անուանի տասներկու ճարտարապէտներ, հնազէտներ եւ շինարարներ: Ժողովին ներկայ եղան նաեւ Հայ Եկեղեցւոյ գործերու Ոորհուրդի Նախագահ Պր. Հրաչեայ Գրիգորեանը, ճարտարապետութեան Կոմիտէի Նախագահ Պր. Բուբեն Արիզեանը եւ էջմիածնի Բաղաբայի Ոորհուրդի Նախագահ Պր. Յովհաննիսեանը: Այս լայն խորհրդակցական ժողովէն յետոյ կազմուեցաւ յատուկ Յանձնաժողով, որ, ի նկատի ունենալով յայտնուած բոլոր տեսակէտները, կազմէ վերջնական ընդհանուր նախագիծը, Ս. Էջմիածնի վերաշինութեան եւ բարեկարգման աշխատանքներու: Այդ Յանձնախումբի անդամներն են ճարտարապետ Միքայէլ Մազմանեան, ճարտարապետ Բաֆֆի Իսրայէլեան, հնազէտ Դոկտ. Կարօ Ղաֆաղարեան, ճարտարապետ Վարդան Յարութիւնեան, ճարտարապետ Կոստանդին Յովհաննիսեան:

Վերին աստիճանի մխիթարական է մեզ տեսնել, թէ ինչպիսի նախան-

ճախնդրութեամբ եւ եռանդով, մեր պետական իշխանութիւնն ու մեր մասնաւէտները իրենց լայն աջակցութիւնը կը բերեն մեր սուրբ գործի յաջողութեան համար: «Ուրախ լիք, Սուրբ Եկեղեցի»:

Զորքորդ՝ այստեղ մեր հոգիները կը հրճուին հաստատելով, որ շնորհիւ Վարչապետ Բուլզանիին, եւ մեր հայրենանուէր կառավարութեան բարեացակամութեամբ ձեռք բերուած արտօնութիւններուն, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը հետզհետէ կ'աշխուժանայ եւ քայլ առ քայլ կը կազմակերպուի Եկեղեցին, թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ դրացի եղբայրական հանրապետութիւններուն մէջ:

Մանօթ է ձեզ, թէ վերջին տարիներու ընթացքին արդէն բաւարար չափով կազմակերպուած են մեր ներքին թեմերը, իրենց առաջնորդներով, թեմական եւ եկեղեցական խորհուրդներով: Այսպէս, բացի Հայաստանի թեմերէն ունինք երեք թեմական կեդրոններ, Թիֆլիսն՝ Վրաստանի հայ եկեղեցներու համար, Բազուն՝ Ալբրէշանի եւ Թուրքեստանի հայ եկեղեցիներու համար, եւ Ռոստովը՝ Հիւսիսային Կովկասի եւ Ռուսաստանի հայ եկեղեցիներու համար:

Մեծ ուրախութեամբ ի վիճակի ենք աւետելու ձեզ, թէ մինչեւ Սեպտեմբերի վերջերը պիտի վերաբացուին 10-15 նոր եկեղեցիներ Հայաստանի մէջ, իսկ մինչեւ այս տարուան վերջը քանի մը տասնեակ հայ եկեղեցիներ եւ չորս վանքեր եւս իրենց սուրբ դռները պիտի բանան հաւատացեալներու առջև՝ Վրաստանի, Ալբրէշանի, Ղարաբաղի, Նախիջևանի եւ Անդրկասպեան երկիրներու մէջ: Տեղեակ ենք նաեւ այն մասին, որ դրացի հանրապետութիւններու հայաշատ շրջաններու մէջ պիտի վերաբացուին բազմաթիւ հայկական վարժարաններ:

Եւ վերջապէս միւթթարական է տեսնել, թէ Մայր Աթոռի մէջ կը պատրաստուի եւ կ'աճի հոգեւորականներու նոր սերունդ մը, որուն շարքերը հետազհետէ կը խտանան դիտակից եւ շնորհալի երիտասարդներով՝ արեղաներ եւ սարկաւազներ, որոնք մօտ ապագային պիտի կոչուին ղեկավար դեր ստանձնելու, զօրացնելու եւ շինցնելու համար մեր հազարամեայ Ս. Եկեղեցին: Մեր հոգեւոր ձեմարանը եւս զարգացման ճանապարհին վրայ կը գտնուի: Յառաջիկայ տարեշրջանին ծրագրած ենք 25-30 նոր ուսանողներ ընդունիլ հիներուն վրայ, իսկ երկու տարի վերջը կը յուսանք, որ Մայր Աթոռի հոգեւոր կրթութեան այս հաստատութիւնը պիտի ունենայ շուրջ հարիւր ուսանող, բաժնուած վեց դասարաններու վրայ:

Յոյժ փափաքելի է մեզ ուսանողներ ընդունիլ նաեւ արտասահմանէն:

Արդ, քանի որ այս է ճշմարիտ կացութիւնը այսօր, եւ ասոնք են լուսաւոր հեռանկարները, որ կը բացուին մեր Եկեղեցւոյ եւ Մայր Աթոռին առջև, իրաւունք եւ պարտականութիւն չունինք արդեօք մեր լաւատեսութենէն, մեր ոգեւորութենէն եւ ուրախութենէն բաժին հանելու մեր հաւատացեալներուն, ի մասնաւորի մեր Սփիւռքի ժողովուրդին, որ քաջ գիտենք մենք, թէ հաւատքով եւ յոյսով զեղուն, շատոնց ի վեր կը սպասէր այս օրերուն: Ինչքան նշանակելի է եւ սրտառուչ, որ, թէ արտասահմանեան մեր այցելութեանց առթիւ, թէ մեր վերազարձին՝ Մոսկուա եւ Լենինականի կայարանը, թէ՛ Երեւան եւ թէ՛ Էջմիածին, մեր շուրջը շատ յաճախ կը լսէինք նոյն մաղթանքը հայ հաւատացեալներու բերնէն. «Փա՛ռք Քեզ, Աստուած, փա՛ռք Քեզ, այս օրերն ալ տեսանք»:

Իրաւամբ՝

«Եկեղեցի Հայկական...»

Քաւ երգչ է միշտ յաղթուօրին»:

Այս բոլորէն յետոյ, սակայն, չենք կրնար չտեսնել նաև այն ստուերը որ կը սպառնայ ինչևի մեր ճանապարհին վրայ: Կ'ակնարկենք մեր Ս. Եկեղեցւոյ նուիրապետական երկրորդ Աթոռ նկատուող Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ծոցին մէջ ստեղծուած կացութեան: Թէեւ մասնաւոր Աթոռ մըն է ան, որոշ առանդուութիւններով, եւ ինչ որ ալ պատահի այնտեղ, չի կրնար էական ազդեցութիւն ունենալ Հայ Եկեղեցւոյ ընդհանուր յառաջընթացքին վրայ, սակայն մեր իզձը պիտի ըլլար, որ ան դուրս չի մտար, իր իսկ դոյութեան եւ հեղինակութեան համար, մեր Եկեղեցւոյ վերադարձնումի ընդհանուր ճիգէն եւ շինարար աշխատանքներէն: Ս. Եկեղեցին իբրև մէկ մարմին, ինչքան ամբողջ եւ անխտով մնայ ի Քրիստոս սիրոյ միութեան մէջ, այնքան աւելի կենսունակ կը դառնայ թէ՛ ինքը ամբողջը, թէ՛ այդ ամբողջին մասերը, Եկեղեցւոյ սուրբ մարմինը իր բոլոր անդամներով:

Մեր նպատակը չէ եղած եւ չէ՝ միջամուկ ըլլալ Կիլիկիոյ Աթոռին ներքին վէճերուն. մեր նպատակը եղած է եւ է այսօր ալ՝ օգնել իթէ Հնար է, որ պէտքի Անթիլիասը վերագտնէ իր անկախութիւնը, ներքին խաղաղութիւնը եւ շինարար կեանքի ուղին, մեր Ս. Եկեղեցւոյ ծոցին մէջ:

Ահա թէ ինչո՞ւ, մաստանջուած եւ ընդառաջելով Զարեհ Եպիսկոպոսի կրկնակի խնդրանքներուն կատարուած Նդիշէ Արքեպիսկոպոսի միջոցաւ եւ մեղի հաղորդուած 6 առաջինը Փարիզ 6 Ապրիլ Թուակիր նամակով եւ երկրորդը Էջմիածին 4 եւ 6 Յունիս Թուակիր հեռագրերով, փորձեցող Հայտնութեան նոր ճամբար մը որոնել եւ Ս. Էջմիածին հրաւիրեցինք Կիլիկիոյ Աթոռի եպիսկոպոսները եւ կողմերու աշխարհական ներկայացուցիչները առանց խտրութեան, առաջարկ բերելով, որ օծումն ալ այստեղ Միածնաէջ Մայր Տաճարին մէջ կատարուի, առանց որ պարտադիր նախընթաց մը նկատուի այդ ապագայի համար: Կամեցանք առիթը ստեղծել Մայր Աթոռին մէջ համաձայնութիւն մը գոյացնելու եւ համբերաշխութիւն հաստատելու Հայ Եկեղեցւոյ ծոցին մէջ: Եւ ինչո՞ւ չէ, խորհեցանք նաև, առաջին անգամ ըլլալով մեր աղօթքին կեանքի վերջին 35 տարիներու ընթացքին, որ այստեղ գոյացած համաձայնութիւնը Թերևս բարերար անդրադարձում մը կրնայ ունենալ նաև մեր ազգային հասարակական կեանքի վրայ, եկեղեցական կեանքի սահմաններէն ալ անդին. եւ ի՞նչ, միթէ դէ՞ չ'ըլլար:

Մեր առաջին՝ 9 Յունիս Թուակիր հեռագրին մերժողական պատասխան ստանալով, բայց միշտ առաջնորդուած խաղաղութեան եւ միութեան նոյն ոգիով, Յունիս 22-ին երկրորդ հեռագրով մը կրկնեցինք մեր հրաւերը, յարգելով Գերաշնորհ Տեղապահ Սորէն Եպիսկոպոսի առաջարկը, որ օծումը կատարուի Անթիլիասի Տաճարին մէջ, համաձայնութիւնը Էջմիածին կայացնելէ յետոյ: Այս երկրորդ հեռագիրը կը վերջացնէինք կոշ ընելով, որ չմերժուի եղբայրական սիրոյ հրաւերը, որ կուզայ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն:

Մեր այս երկրորդ հրաւերին պատասխանը ցայսօր, 15 Յուլիս, չենք ստացած: Ի՞նչպէս: Ուրեմն, պարզ պատասխան մըն ալ կը գլացուի: «Յո՞ երթա՞մ», Անթիլիաս: Մի՞թէ սէրը եւ յարգանքը դէպի մեր սուրբ հաւատքի կեդրոնը այդ առիճան յամբած է ոմանց սրտերուն մէջ եւ ուժացումը մ'յնքան խորացած Սփիւռքի կեանքի պայմաններուն մէջ:

Ի՞նչ պատասխան պիտի տաք, վաղը, ձեր որդիներուն:
Չենք մտածեր տխուր մեկնութիւններու յանգիլ, չենք փորձուիր մեր լաւատեսութիւնը պղտորել, չենք կամենար մեր յոյսը կտրել, սակայն չենք ալ կրնար քարսրտ ըլլալ եւ լռել: Հետզհետէ պարզ կ'երեւայ, որ դժբախտաբար, եկեղեցական կեանքի եւ Եկեղեցւոյ շահերուն հետ աղբիւր չունեցող ձգտումներ պատճառ կը դառնան, որ Անթիլիասը ինքզինքը Մայր Աթոռէն անջատէ, հակառակ իր միաբանութեան եւ հաւատացեալ ժողովուրդի կամքին:

Քաղաքական ղեկավարներու կողմէ վերջերս հրապարակուած երկար յօդուածաւարքեր եւ այլ երեւոյթներ յատակ կերպով ցոյց կուտան, թէ բաժանարարները ողբերգական սխալ մըն է որ կը փորձեն կատարել: Կիրիկիոյ Աթոռը իրենց քաղաքական պայքարի յենարան դարձնել ուզելով: Մենք կը յորդորենք զիրենք հեռու կենալ նման ծրարքէ եւ ազատ ձգել Անթիլիասը եւ Ջարձը: Եպիսկոպոսի ձեռքերը: «Ի բաց կացէք ամենքեան»: Եւ եթէ անոնք ամէն զնով պիտի ուզեն բաժնել մեր Եկեղեցին, մենք կը խորհինք, թէ Ուրբէն, Զարեհ եւ Ղեւոնդ եպիսկոպոսները պէտք է վճռական քայլ մը առնեն եւ միանան այն ոգիին, որ ամբողջ եկեղեցիին ոգին է, մէջն ըլլալով նաեւ Տանն Կիրիկիոյ միաբանութեան մեծամասնութիւնը:

Ինչքան ուշ չէ տակաւին, թող հասկնան իրական կացութիւնը, եւ ապա թէ ոչ հեռու չէ այն օրը, երբ մենք եւս պիտի շկարդանանք զիրենք փրկել: Ոչ ոք ոչինչ կը շահի, ինքզինքը Ս. Էջմիածնին հակադրելով: Ոչ մէկ ոյժ այս ժողովուրդի հոգիէն չի կրնար պոկել Ս. Էջմիածինը: Մեր կեանքի մեծ ճշմարտութիւններէն մէկն է այս, որ լաւ կը հասկցուի այսօր: Հայրենիքէն ներս. եթէ դուրսը չհասկցողներ կան տակաւին, մենք կ'աղօթենք, որ Աստուած անոնց ալ շնորհք տայ: Սենք տարակոյս չունինք, թէ մեր ամբողջ հոգեւորականութիւնը եւ մեր ամբողջ հաւատացեալ ժողովուրդը մէկ սիրտ, մէկ հոգի, այս սկզբունքին վրայ կանգնած պիտի մնան:

Ի սփիւռս աշխարհի ցրուած մեր զաւակները, մեր ժողովուրդի զաւակները, բոլորը անխտիր պէտք է միանան եւ ամէն զնով ապահովին՝

- 1.— Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ միութիւնն ու անբաժանելիութիւնը:
- 2.— Տանն Կիրիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռին անկախութիւնը ամէն տեսակի քաղաքական ազդեցութիւններէ եւ անոր ինքնավարութիւնը՝ աւանդական իր իրաւասութիւններով:
- 3.— Պահպանումը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եւ Անթիլիասի Աթոռի միջեւ սիրոյ եւ հոգեւոր գործակցութեան ոգիին եւ իրաւասութեանց սահմաններուն:

Այս կը պահանջէ միզմէ Ս. Եկեղեցին, հոգեւոր վերաշինութեան եւ վերականգնման այս շրջանին մասնաւանդ, այնպէս, ինչպէս ճիշտ կերպով բանաձեւուեցաւ Եպիսկոպոսական ժողովին կողմէ, Անթիլիասին առաջարկուած համաձայնադրով:

Այս է մեր հաւատքը, եւ այս է մեր յայտը, թէ ի վերջոյ բոլորը պիտի հասկնան մեզ, եւ խաղաղութեան ձայնը պիտի հնչէ: «Եւ արդ, զի ունիմք այսպիսի յոյս, բազում համարձակութեամբ վարեցուք» (Բ. Կորնթ. Գ. 12): Այսօր, հայ հաւատացեալ եւ յուսացեալ ժողովուրդը, թէ՛ Հայրենիքէն ներս, թէ՛ Հայրենիքէն դուրս, հոգեւոր կեանքի նոր յենարան մը կ'որոնէ, հրաշքներու կը հաւատայ, տեսիլներ կը տեսնէ եւ սուրբեր կը փնտոէ, եւ անապատներէն դէպի եկեղեցի, դէպի կենաց աղբիւրը կը վազէ, ձեռքերը դէպի մեզի կարկառած, ու կը սպասէ մեր խօսքին, կը սպասէ մեր գործին: Մեր ժողովուրդը զԱստուած կը փնտոէ:

Նրկինքը պիտի բարկանար մեր վրայ, եթէ չդիտնայինք մեր պարտքը կատարել, եթէ ի վիճակի չըլլայինք, մենք հոգեւորականներս, անցողական եւ աշխարհիկ երեւոյթներէն անդին տեսնելու, բարբառնալու եւ բարձրացնելու համար մեր հաւատացեալ ժողովուրդը, մեր եկեղեցին, յաւիտեան ճշմարտութիւններու եւ իրողութիւններու մակարդակին վրայ: Մենք կոչուած ենք ծառայելով իշխելու, եւ առաջնորդելու մեր ժողովուրդը դէպի՝ պայծառակերպութիւն իր անհատական եւ հաւաքական կեանքին:

Բայց, մենք պիտի չտակարանանք մեր առաքելութեան մէջ: Մենք եւ մեր ամբողջ եպիսկոպոսական դասը հաւատարիմ պիտի մնանք

Ս. Հողույն ներգործութեամբ ստեղծուած միութեան եւ անբաժանելիութեան ոգիին, զոր հռչակեցինք բոլորս միասիրտ եւ միախորհուրդ, մեր վերջին Եպիսկոպոսական ժողովին մէջ, եւ անխախտ պիտի մնանք բոլորս այդ վէժին վրայ՝ աստուածահաճոյ համարձակութեամբ եւ եկեղեցաշէն վճռակամութեամբ:

Եւ մենք պիտի զորացնենք ու ծաղկեցնենք մեր Ս. Եկեղեցին: Կը բաւէ ինչքան տառապեցաւ ան, կը բաւէ ինչքան բղկտուեցաւ եւ նուաստացուեցաւ:

Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցին, միշտ յաղթող քրիստոնէութեան պանծալի ամբողջներէն մին, աշխարհի վրայ, եւ Հայ ժողովուրդի կեանքի իմաստը փառաւոր կերպով զարդարող, այսօր է՝ եւ Հետզհետէ առաւել ստուգութեամբ վերատին պիտի դառնայ մեր սուրբ հաւատքի բերդը, ոյժը եւ ղեկավարը ինքն իր կեանքին եւ իր սուրբ կոչումին, առանց անկոչ խնամակալներու:

Հայ հոգեւոր եղբայրներ եւ սպասաւորներ սուրբ սեղաններու, եւ դո՛ւն, Հայ հաւատացեալ ժողովուրդ, ձեր ձեռքին մէջ առէ՛ք ղեկը մեր բաղձալարչար Ս. Եկեղեցիին եւ ամուր պահեցէ՛ք զայն՝ հաւատքով, եռանդով եւ քաղցրը հպարտութեամբ:

Ո՛վ դուն, արթո՛ւն Գրիգոր Լուսաւորիչ մեր, կը լսե՞ս արդեօք մեր ձայնը քու բարձունքներէդ...:

Մենք բոլորս, հաւատարիմ քու եւ մեր ուխտին, պիտի ուրախացնենք մեր Ս. Եկեղեցին, պիտի ուրախացնենք Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, պիտի ուրախացնենք եւ պիտի լուսաւորենք մեր հաւատացեալ, մեր սիրեցեալ, մեր պատուական Հայ ժողովուրդը:

Ձի «կենդանի է Տէր եւ օրհնեալ Աստուած»:

«Թագաւոր երկնաւոր, զԵկեղեցի Գո անշարժ պահեա՛, եւ զերկրպագուս անուանդ Գուս պահեա՛ ի խաղաղութեան»: Ամէն:

Մայր Աթոռ, Ս. Էջմիածին
Հայաստան

Վ Ա Ձ Գ Է Ն Ա.
Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

Սուրիոյ Լիբանանի Հ.Մ.-Ը.Մ.ի սիջ մասնամիւղային ոգիմպիսկանը 1948ին, Հալէպի արծուիկներու ք-մպուկի խումբը տաղանցի պաեսուն:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ՑՈՅՑ ՄԸ Ի ՊԱՏԻՒ ՏԻԱՐ ԱՐՄԷՆ ՊԵՐԿԱՄԱԼԻՒ

Այս խորագրով հետեւեալ կողը ստացած ենք իր ժամանակին —

«Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգարարձութեան Կեդրոնական Վարչութեան խորհուրդը, ընդառաջ երթալով մեր ժողովուրդի զանազան խաւերու կողմէ քանիցս արտայայտուած փափաքին, ի դնահատուծիւն իր ժրջան Ատենայետի քառասնամեայ օգտաշատ ծառայութեանց, ընտրեց յատուկ Յանձնախումբ մը, կազմակերպելու համար ձեռնարկ մը ի պատիւ Տիար Արմէն Պերկամալիի:

«Յիշեալ Կարգադիր Յանձնախումբը որոշած է հանդիսաւոր հաւաքութիւն մը արտայայտել Տիար Արմէն Պերկամալիին, յարգանքն ու դնահատանքը մեր համայնքին, որը ամենէն աւելի եւ ուղղակիօրէն օգտուած է անոր մատուցած բազմապիսի ծառայութիւններէն:

«Վստահ ենք թէ այս ձեռնարկը պիտի խօսի անխտիր մեր գաղութի բոլոր խաւերու սրտին եւ մեր հայրենակիցները, երախտագիտական զգացումներով, պիտի փութան անձամբ ներկայ դառնուիլ յարգանքի այս ցոյցին, որ տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 7-ին, Ուրբաթ օր դիշերուան ժամը Թ-ին, Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ:

Ի դիմաց Կարգադիր Յանձնախումբի
Ա. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Ատենայետ»:

Այս կողէն առաջ, ինչպէս լսած ենք, Կարգադիր Յանձնախումբը նախապէս որոշած է եղբր ճաշկերոյթով մը պատուել գաղութիս վաստակաւոր

գործիչը: Սակայն Պր. Արմէն Պերկամալի այս առաջարկը մերժած է այն աղիւիւ պատճառաբանութեամբ թէ՛ կը նախընտրէ ճաշկերոյթին յատկացուած դումարը իր տրամադրութեան տակ զրուի, դադուքիս կարիքներուն յատկացնելու համար:

Այս իմաստուն խորհուրդը անսպասելի յաջողութեամբ կը պսակուի:

Կարգադիր Յանձնախումբի Ատենապետ Պր. Ա. Սարգիսեան, աջակից ունենալով դադուքիս ծանօթ անձնաւորութիւններէն Տոքթ. Ս. Տիրատուրեան եւ Պր. Գ. Կառավարեան, կը դիմեն Հայրենակիցներուն անխտիր, բացատրելով իրենց նպատակը: Ու կարճ ժամանակի մը մէջ կը զոյնայ հարիւր հազար փետոյի դումար մը, որ Հանդիսութեան օրը յանձնուեցաւ վաստակաւոր Հայուն: Յարգելի Յորեւաբը իր կողմէն եւս տրամադրեց հարիւր հազար փետ, որով պոյսցաւ երկու հարիւր հազար փետոյի պատկառելի դումար մը, իբր հիմնադրամ, Պ. Այրէսի մէջ կառուցուելիք բարձրագոյն վարժարանի մը:

Ինչպէս յայտարարուած էր, յարգանքի եւ գնահատութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ նշանակուած օրը:

Բնական է, Հանդիսաւոր տեօք ունէր սրահը: Տասնեակ ծաղկեփունջեր, գանազան անձերէ եւ Հիմնարկութիւններէ, շնորհաւորական տոմսերով, կը զարդարէին բնմը, որուն վրայ տեղ գրուած էին Հ. Ա. Ե. Հոգաբարձութեան անդամները, նախագահութեամբ Կաթողիկ. Պատուիրակ Սիոն Արք. Մանուկեանի: Մափերով եւ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ յորելեարը եւ գրուեց իր տեղը:

Սրահը լի էր Հանդիսականներով, ամէն խաւերէ: Ըստ մեր բարի սովորութեան, Հանդէսը ուշ սկսաւ: Բացումը կատարեց, Կարգադիր Յանձնախումբին կողմէ, Պր. Ա. Սարգիսեան, որ գբաւոր եւ սեղմ ուղերձով մը զըրուատեց յորելեարը, վեր հանելով անոր անձնական եւ Հանրային բարեմասնութիւններն ու առաքինութիւնները, եւ մաղթեց անոր երկար կեանք եւ առողջութիւն՝ մեր աղիւիւ ազգին նոյն ետանդով եւ նուիրումով ծառայելու համար:

Հ. Ա. Ե. Հոգաբարձութեան կողմէ խօսեցաւ Պր. Լ. Տէր Աւետիսեան, որ լրիւ կերպով տուաւ Պերկամալեան անուանի գերդաստանի ծագումը, միջնավայրը եւ անոնց ըրած բարեգործութիւնները եւ արդօդուա ծառայութիւնները թէ՛ Իոյժիբի մէջ եւ թէ այլուր:

Ապա՝ աւելի քան ժանրաման, ներկայացուց յորելեարը իբր աշակերտ, ուսանող եւ գործի մարդ, ինչպէս եւ շէտեց անոր ազդասիրական հակումները, որոնք արդէնք են իր ստացած ընտանեկան եւ դպրոցական դաստիարակութեան: Գործնական կեանք մտնելով, ըսաւ բանախօսը, շնորհիւ իր կըրթութեան եւ բացառիկ ընդունակութեանց, Պերկամալի շուտով կը հասնի մեծամեծ դիրքերու: Նախապէս, առաջին համաշխարհային պատերազմէն առաջ, Անդլիա կ'երթայ իբրեւ Պաշտօնեան աւետարական տան ներկայացուցիչ, որիէ վը փոխադրուի Հարաւ. Ամերիկա, նոյն պայտօնով: Այստեղ ան կը հիմնէ նոյն վաճառատան բազմաթիւ մասնաճիւղեր, որոնք մեծապոյն շահեր կ'ապահովեն ընկերութեան: Առանց շլանալու իր առեւտրական յաջողութիւններով, Պերկամալի կապուած կը մնայ Հայութեան, նիւթապէս եւ բարոյական օգտակար ըլլալով իր ցեղակիցներուն:

Պաշտօնեան առեւտրական տունը կը դառնայ Հայկական տուն մը միաժամանակ: Բոլոր Հայերը, անհատապէս թէ խմբով, որոնք եկած են այս հեռաւոր ափերը բախտ որոնելու, վայելած են Արմէն Պերկամալիի նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւնը:

Մէկ խօսքով, ան, աւելի քան քառասուն տարի, աշխատած է այս գաղութին համար, միթթարելով մեր տարազի բազմութիւնները. տեղ մը շա-

պիկ հագնելով եւ տիրացու ըլլալով, ուրիշ առիթներով ուսուցիչ եղած է, նորեկներուն տեղական լեզուն սորվեցնելով, որպէսզի գիւրիկն կերպով հայ-թայթեն իրենց օրապահիւր, այլ պարագաներուն ան եղած է ուղեցոյց եւ իմաստուն առաջնորդ մը՝ նորեկներուն ներշնչելով յոյս, հաւատք եւ վստահութիւն՝ կեանքի պայքարը յաջող վարելու: Եւ այս ամէն ոչ լոկ խօսքով եւ խորհուրդներով, այլ նիւթական օժանդակութեամբ: Ու այս գաղութին մէջ չէ եղած եւ չկայ գործ մը, կրթական, եկեղեցական եւ բարեսիրական, որուն մասնակից չըլլայ Արմէն Պերկամալին, ուղղակի թէ անուղղակի կերպով: Ասոր համար ան շահած է բոլորիս վստահութիւնը եւ ստեղծած է հեղինակութիւն մը, որ պատիւ կը բերէ թէ՛ իրեն եւ թէ՛ մեզ:

Նոյնպէս եւ օտար շրջանակներուն մէջ կը ճանչցուի իբր ճշմարիտ եւ պարկեշտ առեւտրական մը եւ իբրեւ հմուտ ու հեղինակաւոր անտեսագէտ:

Գնահատելով իր երկարամեայ հանրային կեանքն ու գործունէութիւնը, հանդիսաւորապէս, կը մաղթենք, որ երկար ապրին մեր վաստակաւոր մշակները, որոնց գործը արժէքաւորել գիտէ մեր երախտագէտ ժողովուրդը:

Գլխաւոր բանախօսէն յետոյ, իրենց ողջոյնի եւ նոյն իմաստով խնամուած ուղերձ մը կարդաց Տօքթ. Ե. Պայրամեան: Դրուատիքի խօսքը բերին մամուլի, կրթական, բարեսիրական, մշակութային, մարզական եւ զանազան միութեանց եւ հաստատութեանց ներկայացուցիչները, տարբեր խաւերէ եւ հոսանքներէ, տարբեր անկիւններէ եւ տեսակէտներէ մօտենալով վաստակաւոր յորեւեարի անձնական արժանիքներուն եւ հանրային գործունէութեան դասն, որ Արմէն Պերկամալի բարեխիղճ, ճշդապահ եւ անկողմնակալ վաստակաւոր մըն է:

Ապա՝ յարգելի յորեւեարը յուզումով յայտնեց իր երախտագիտութեան եւ շնորհակալութեան խօսքը՝ շեշտելով որ իր ըրածը ոչ թէ բարեգործութիւն կամ նպաստ մըն է, այլ պարտականութիւն:

Գեղարուեստական յայտագրին իրենց մասանակցութիւնը բերին «Կոմիտաս» երգչախումբը, խմբավար Լեւոն Վարդապետեանի ղեկավարութեամբը, դաշնակահարուհի Տիկ. Անթառամ Ահարոնեան, երգչուհի Տիկ. Սեւան եւ Օր. Ալիսիա Եւուսեան, արտասանութեամբ:

Հանդէսին հուսկ բանը խօսեցաւ Պատուիրակ Սրբադանը, ջերմօրէն դրուատելով յորեւեարին բազմակողմանի գործունէութիւնը, անոր մէջ տեսնելով նաեւ ճշմարիտ հաւատացեալ մը: Ու պահպանիչով փակուեցաւ հանդէսը:

Ինչպէս կը վկային գաղութիս աւագները, ցարդ այս շրջանին մէջ ո՛չ ոք արժանացած է համաժողովրդական նման մեծարանքի մը:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

16-րդ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մեկուսանի մէջ տիրող բնակարանային տագնապին պատճառով, ու արգելաբանութեան (սքաթըրը) վարտով, ողիմպիական: ԿԻՂՄ զԻՂԵՐ Եւ ցերեկ պահակներու եւ ոստիկանական շունետու հակողութեան տակ կը գտնուի:

*

Բացի արդէն իսկ գտնուած մարզիկներէ, ճափնական խումբին մաս պիտի պատուաստին Փարիզէն օդանաւով բերուած շինուկներով: Արդարեւ, 15 Փոլիթպոլիստ եւ 9 պասէթիպոլիստ:

*

Պայքար ջերմատի դէմ, Ձեր մարզիկները դէպքէն ջերմատի դէմ պիտի պատուաստին Փարիզէն օդանաւով բերուած շինուկներով: Արդարեւ, Փասթէօր հաստատութեան արտադրութիւն էղող այս պատուաստները պէտք է գործածուին իրենց պատրաստութենէն 24 ժամ ետք:

*

Իւրաքայլիւրը 400 անդամով, ռուսական նա ամերիկեան խումբերը ամենէն ստուարութիւններն են: Յետոյ կուգան Աւստրալիան (300) ու Հունգարիան՝ 276:

*

Ձերական պատուիրակութիւնը Փրակայէն ճամբայ պիտի ելլէ ԹԱԻ ընկերութեան պատկանող «Արմանիք» օդանաւով: Պատուիրակութիւնը, որ կը բաղկանայ 91 անձերէ, Մեկուսան պիտի հասնի Նոյեմբեր 20-ին, բայց 28 ժամ պիտի մնայ Սինկապուր, որպէսզի մարզիկները ճամբու ընթացքին մարզուին:

*

Գանօէ-Գայաքի Ֆինլանտացի մարզիկները Հելսինքինէ գացին Իտալիա՝ երեք շաբաթ մարզուելու համար: Գանի մը օրէն, անոնց պիտի միանան ողիմպիական թիավարները: Շուէտացի քանոէի ախոյանները, նոյնպէս կարօտ արեւի, կը յուսան դայն գտնել Շուէտալիոյ ակերուն, ուր պիտի մարզուին Հոկտեմբեր 14-էն մինչեւ Նոյեմբեր 4: Շուէտացիք Սթոքհոլմ պիտի վերադառնան Նոյեմբեր 5-ին ու երկու օր ետք, օրի ճամբով պիտի երթան Մեկուսան:

*

Հունգարական խումբի ճամբորդութեան ճամբով ծախսը՝ մօտ 200 միլիոն ֆրանք, պիտի հոգայ Հունգարական «Թօթօն» (նախատեսութեան մըրցումներու կազմակերպութիւնը):

*

Ողիմպոս լերան վրայ, ողիմպիական ջահի բոցավառումը՝ արեւի ճառագայթներէն, տեղի պիտի ունենայ Նոյեմբեր 26-ին: Յետոյ, 300 մարզիկները յաղորդաբար ջահը պիտի տանին Աթէնք: Ակրոպոլի առջեւ, ջահը պիտի փոխանցուի աւստրալական ողիմպիական կոմիտէի ներկայացուցիչներուն, որոնք դայն օդանաւով պիտի տանին մինչեւ Աւստրալիա:

*

Պասէթիպոլի ամերիկեան խումբը համախմբուեցաւ Պրնքըր Հիլի (Ինտիանա) օդակայանին վրայ: Մարզումի այս շրջանին ղլխաւոր նպատակն է բարելաւել խումբին պաշտպնողական դրութիւնը:

*

Խաղերու բացման արարողութեան ընթացքին, Սըր Պէրնըրա Հէյնցէի ղեկավարութեան տակ դրուած 1200 հողինոց երգչախումբ մը պիտի երգէ աւստրալական «Ուալցինկ Մաթիլա» հոչակաւոր երգը: Բանաստեղծ Ուիլ-

եւ թէ յնչ այս առթիւ գրած է երկու նոր տուններ, որոնց մէջ, Մելլարն կը հրաւիրէ իր հիւրերը՝ վերադարձալու Աւստրալիա, ուր վստահ պէտք է ըլլան թէ «Թեւաբաց» պիտի ընդունուին:

*

Ողիմպիական իւզի առաջին հիւրը պիտի դան Հոկոս. 16-ին: Անոնք մալէզիացի մարզիկներն են: 4-16 Նոյեմբերի միջեւ. դիւղը պիտի ընդունի 4500 մարզիկներ եւ ղեկավարներ:

*

Վեց մասնաւոր օդանաւեր Ռուսերը Պոմպէյէն պիտի տանին Մելլարն: Սովետական զանազան հումքերը մաղերու մայրաքաղաքը կը սպասուին 4, 6, 8, 10, 12 եւ 17 Նոյեմբերին:

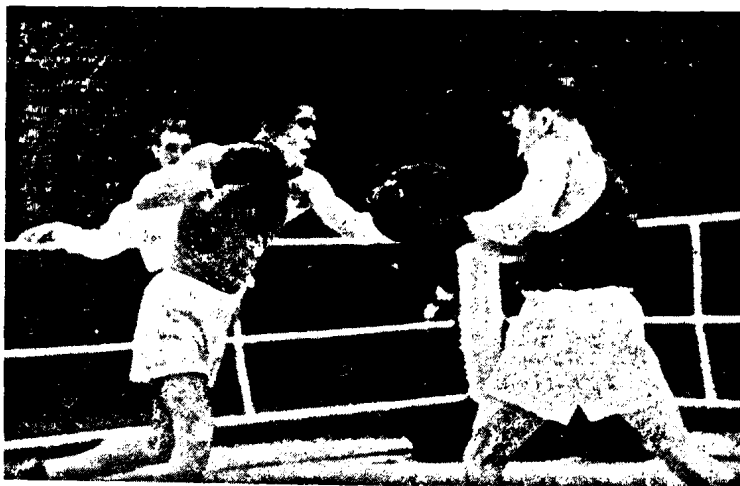
*

Ամերիկացիք պիտի դան 8, 9, 11, 12, 13 եւ 15 Նոյեմբերին: Հունգարացիք պիտի ման 2 - 15 Նոյեմբերին: Իսկ Գերմանացիք կը սպասուին Նոյեմբեր 6-էն ետք:

*

Աւստրալիոյ Արտաքին Նախարար Պր. ձէրլա Սէլլերզ իր ամբողջ օրը կը յատկացնէ փրոթոզոլային հարցերու կարգադրութեան: Բացի էտիմպուրկի դուքսէն, Մելլար կը պատրաստուի ընդունելու նաեւ Գանիոյ Աքսէլ իշխանը, Հոլանտայի Պէրնար իշխանը, Լիւքսէմպուրկի ժան իշխանը, Շուէտի Պէրթիլ իշխանը, Փարսիայի մահարաճան եւ Միացեալ Նահանգներու նախկին նախագահը՝ Պր. Հէրրի Թրումըն:

.....

Վ. ԵՆԳԻՐԱՐԵԱՆ

(Չախտէն՝ յարձակողական գիրքով)

Մելլարնի Միջագոյ. 16-րդ Ողիմպիականին հռչակուեցաւ իբրեւ կոփամարտի օլիմպիկ այտոյեան, (միջին քեքիս ծածրուքիւն):

Ողիմպիականին մասնակցող 68 ազգաց մարզիկներուն մէջէն ենգիպարեանը Հայաստանը կը մերկայացնէ:

ՄԵԼՊՈՒՐՆԻ 16-ՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Հայաստանի նշանաւոր ախոյեաններէն կոխամարտիկ Վ. Ենգիբարեան եւ օղակներու ախոյեան Ա. Ազարեան Մելլուրնի մէջ հռչակուեցան աշխարհի ախոյեաններ:

Ինչպէս արդէն յայտնի է, այս տարի, Նոյ. 22-ին, մեծ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ բացումը Մելլուրնի Միջազգ. 16-րդ Ողիմպիականին:

Յունաստանի ողիմպիական ասանդական ջահը, արեւի ճառագայթներով վառուած տարուեցաւ Մելլուրն եւ անով վառուեցաւ Սթատիոմի կեդրոնը դրուած ջահը: Այս առթիւ հազարաւոր աղանձները թոցուեցան ի նշան խաղաղութեան:

Ողիմպիականին կը մասնակցէին 68 պետութիւններ, հարիւր հազար հանդիսականներով եւ ամէն երկրէ բարձր անձնաւորութիւններով: Մրցումները տեւեցին լրիւ տասնչինգ օր, որու ընթացքին ի յայտ եկան նոր ախոյեաններ, համաշխարհային 11 ժրցանիշներով, ինչպէս եւ հաստատուեցան ողիմպիական 36 նոր ժրցանիշներ, որոնցմէ 22 աթլէթական, 9 լուդրդութեան, 2 ծանրաբարձութեան, 3 նշանաութեան եւ 1 հեծելախիւութեան:

Համաշխարհային ժամուրը, օրը օրին, տուաւ արդիւնքները այս հետաքրքրական ողիմպիականին, որ անցաւ աշխրոթ եւ խանդավառ:

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ՓԱՅՈՒՄԸ

Ըստ սովորութեան, ողիմպիական պաշտօնական դրօշը, հինգ օղակներով, վար առնուեցաւ եւ յանձնուեցաւ Մելլուրնի թաղաքապետին, որ իր կարգին, չորս տարի յետոյ պիտի փոխանցէ աթլէթական միջազգ. կոմիտէին, Հունի մէջ, ուր տեղի պիտի ունենայ 17-րդ Միջազգ. Ողիմպիականը:

Ողիմպիականի պաշտօնական դրօշը վար առնուելէն անմիջապէս յետոյ պարզուեցաւ տեղական ազգային դրօշակը, իբրեւ յարգանքի նշան Աւստրալիոյ, որ կազմակերպած էր սոյն ողիմպիականը: Յետոյ ծածանեցաւ ազգ. դրօշը Իտալիոյ, որուն հողին վրայ տեղի պիտի ունենայ 1960-ի հերթական Միջազգ. Ողիմպիականը: Պարզուեցաւ նաեւ Յունաստանի դրօշակը իբրեւ հիմնադիրը ասանդական հին ողիմպիականներուն: Մինչ այս դրօշակները կը ծածանէին, Ձիւնուորական Նուազխումբը կը հնչեցնէր ազգ. քայլերդանքը վերոյիշեալ երեք ազգութեանց:

Աւելի վերջը, Միջազգ. Ողիմպիականի կոմիտէի նախագահը, Ավերի Պունտակ, արտասանեց իր փակման ճառը, շնորհակալութիւն յայտնելով Իզապէլ Թադուհիին եւ Աստրալիոյ Հիւրընկալ կառավարութեան: Ու կոչ ըրաւ աշխարհի երիտասարդութեան բերելու համար իր մասնակցութիւնը յաջորդ 17-րդ Ողիմպիականին:

Յունաստանէն բերուած բոցը մարեցուցին ժամը 4.45-ին մինչ նուախախումբը կը շարունակէր հնչեցնել Աւստրալիական ժողովրդական եղանակներ: Այսպէսով, վերջ դտաւ Ողիմպիականը ընդհանուր խանդավառութեան մէջ:

Մասնակցող 68 պետութեանց ախոյեաններու շահած ընդհ. կէտերը կը ներկայացնենք ստորեւ: Իր ծանօթութիւն ըսենք, որ առաջին ախոյեան ըլլալու համար պէտք է շահիլ 10 կէտ, երկրորդը՝ 5, երրորդը՝ 4, չորրորդը՝ 3, հինգերորդը՝ 2 եւ վեցերորդը՝ 1:

Իր արտակարգ երեւոյթ նշենք նաեւ, որ, առաջին անգամ ըլլալով, 1896-ի Միջազգ. Ողիմպիականի հիմնադրութենէն ի վեր, բոլոր ողիմպիա-

կաններուն մասնակցող ազգերու մէջ, Հիւս. Ամերիկան մէջտ առաջնութիւն շահած է: Մեկուորնի Ողիմպիականին, սակայն, ան կորսնցուց իր դիրքը, տեղի տալով Սովիէթ Միութեան: Վերջինս շահեցաւ 722 կէտ, իսկ Հիւս. Ամերիկա 592 կէտով երկրորդ հանդիսացաւ:

Հետեւեալ ցանկը ցոյց կուտայ մասնակցող պետութեանց ախոյեաններու ընդհանուր կէտերը:

Սովիէթ Միութիւն՝ 722 կէտ, Հիւս Ամերիկա՝ 593, Աստրալիա՝ 278 1/2, Գերմանիա՝ 223, Հունգարիա՝ 220, Իտալիա՝ 195, Մ. Բրիտ.՝ 180 1/2 Շուէտ՝ 164, Ճափոն՝ 139, Ֆրանսա՝ 120 3/4, Ռումանիա՝ 108, Ֆինլանտիա՝ 98 1/2, Լեհաստան՝ 75 1/2, Զեխուսլովաքիա՝ 71 1/2 Թուրքիա՝ 61, Քանադա՝ 52, Պարսկաստան՝ 48, Պուլկարիա՝ 34 3/4, Տանիմարքա՝ 29, Իրլանտա՝ 28 1/2, Նոր Զելանտա՝ 26, Հարաւային Ափրիկէ՝ 24, Քորէա՝ 22, Եուկոսլաւիա՝ 22, Նորուէկիա՝ 21, Արժանթին՝ 18 1/2, Զիլէ՝ 17, Մեքսիկո՝ 17, Պրազիլ՝ 12, Աւստրալիա՝ 12, Պելճիզա՝ 11, Հնդկաստան՝ 10, Թրինիտա՝ 7, Ուրուկուայ՝ 6, Զուիցերիա՝ 5, Իսլանտիա՝ 5, Փաքիստան՝ 5, Յունաստան՝ 4, Պահամա՝ 4, Փորթուկալ՝ 3, Նիդերլանդներ՝ 2, Մալայա՝ 1, Սպանիա՝ 1 եւ Գուպա՝ 1:

ՄԱՆՕԹ. — Ախոյեաններու ունեցած յաջողութեանց համեմատ, վերոյիշեալ կէտերու բաշխումէն զատ, որոնց ընդհանուր կէտերու գումարը կը պատկանի ախոյեաններու պատկանած պետութեանց եւ դրօշին, առաջին, երկրորդ եւ երրորդ հանդիսացող ախոյեանները կը ստանան մետալներ: Առաջինը՝ ոսկի, երկրորդը՝ արծաթ, երրորդը՝ պրոնզ:

Հետեւեալ ցանկը ցոյց կուտայ ամէն մէկ պետութեան առաջին, երկրորդ, եւ երրորդ հանդիսացող ախոյեաններու ստացած ոսկի, արծաթ եւ պրոնզ մետալներու քանակը: 68 պետութիւններէն ամենէն շատ մետալ ստացող պետութիւնը եղաւ Սովիէթ Միութիւնը, ընդհ. 99 մետալ, երկրորդը՝ Հիւս. Ամերիկա՝ 74 մետալ:

Մեկուորնի ողիմպիականին մետալ շահողները

	ոսկի	արծաթ	պրոնզ
Սովիէթ Միութիւն	37	29	33
Հիւս. Ամերիկա	32	25	17
Աստրալիա	13	8	14
Հունգարիա	9	10	7
Իտալիա	8	8	9
Շուէտ	8	5	6
Գերմանիա	6	13	7
Մեծն Բրիտանիա	6	7	11
Ռումանիա	5	3	5
Ճափոն	4	10	5
Ֆրանսա	4	4	6
Թուրքիա	3	2	2
Ֆինլանտիա	3	1	11
Պարսկաստան	2	2	1
Բանաստ	2	2	3
Նոր Զելանտա	2	0	0
Լեհաստան	1	4	4
Զեխուսլովաքիա	1	4	1
Պուլկարիա	1	3	1
Տանիմարքա	1	2	1
Իրլանտա	1	1	3

	ուսի	արծաթ	պրոնզ
Նարվեկիա	1	0	0
Մեքսիկո	1	0	0
Հնդկաստան	1	0	0
Պրագի	3	0	0
Չիլի	0	2	2
Պելիբա	0	2	0
Արժանքիմ	0	1	1
Քորեա	0	1	1
Իսլանդիա	0	1	0
Նուկուաիա	0	3	0
Փաֆրստան	0	1	0
Հարա Ափրիկե	0	0	4
Աւստրիա	0	0	2
Ջուիցերիա	0	0	1
Ուրուկուայ	0	0	1
Յունաստան	0	0	1
Պահարա	0	0	1

Վերի երկու ցանկերէն յայտնի է՝ ըլլայ, որ Մելպուրնի Ողիմպիականին մասնակցող 68 պետութիւններէն միայն 38 պետութիւններ ստացած են ոսկի, արծաթ եւ պրոնզ մետաղներ, իսկ 44 պետութիւններ ստացած են յաղթական կէտեր:

Հայաստանի ախոյեաններ՝ Ա. Աղաբաճեան եւ Վ. Ենկերաբաճեան, Մելպուրնի մէջ երկու ոսկի մետալ շահած ըլլալով, ուրեմն, 38 մասնակցող պետութիւններէն ամենէն շատ մետալ ստացողներն են: Առաջնութեան կարգով 16-րդ տեղը կը զբաւեն, իրենց ետին ձգելով 12 պետութիւններ: Իսկ առաւելագոյն կէտ ստացող 44 պետութիւններէն 24-րդ տեղը կը զբաւեն Հայաստանը իր ետին թողնելով 19 պետութիւններ:

Ինչ որ յատկանշական է եւ Հայաստանի կը պատճառով մեզ, Հայաստանը զրեթէ անմրցելի մնացած է, պահելով որչա՛հ համեմատութիւնները:

Նկատի ունենալու է, որ միջազգային մամուլը ցարդ արեւմտազրաւ է բացառապէս առաջնակարգ ախոյեաններուն անունները եւ անոնց ցաջողութիւնները, որոնց գլուխը կը գտնուին մեր ախոյեանները:

Դեռ կարելի չէ ստուգել թէ՛ Հայաստանէն ուրիշ ախոյեաններ կա՞ն, որոնք շահած են երկրորդ կամ երրորդ ախոյեանութիւններ: Կամ թէ՛ զբաւած են չորրորդ, հինգերորդ եւ վեցերորդ դիրքերը՝ իրենց յատկացուելիք կէտերով: Այս բանը պիտի պարզուի, երբ ստացուի ողիմպիականի պաշտօնական տեղեկատուութիւնը:

Երկրորդ ախոյեանը կը ստանայ արծաթ մետալ եւ 6 կէտ, երրորդը՝ պրոնզ մետալ եւ 4 կէտ, չորրորդը՝ միայն 3 կէտ, ասանց մետալի, հինգերորդը՝ 2 կէտ եւ վեցերորդը՝ 1 կէտ:

Հոս, փոքրիկ շեղում մը կատարելով, ըսինք, որ Մելպուրնի Ողիմպիականին մասնակցող Հայաստանի ախոյեաններու անուններէն միայն կարելի է իմանալ, որ անոնք Հայ մարզիկներն են, որովհետեւ Խ. Միութեան մասը կազմող Հանրապետութիւնները, որոնց կարգին, եւ Հայաստան, մտցուած են Միջազգ. Աթլետիկական Փետերասիոնի ցանկին մէջ Խ. Միութեան ընդհանուր անունով, հետեւաբար ախոյեաններու յաջողութիւնները պաշտօնապէս կ'արձանագրուին իրենց անուններով: Միութեան ախոյեաններ: Եւ բնաւ զարմացիչ չէ մեր միջազգային մամուլը մեր անմրցելի ախոյեաններէն Ա. Աղաբաճեան եւ Վ. Ենկերաբաճեան յիշատակեն իրրեւ ուսեր:

Մեկուրնի 16-րդ Միջազգային Ողիմպիականին մասնակցող Հայաստանի մարզիկները, Ա. Ազարեան եւ Վ. Եսնգիբարեան, որոնք 68 ազգերու ախոյեաններու մէջէն հռչակուեցան աշխարհի ախոյեանները, արժանանալով Ողիմպիականի ոսկի մետալին:

Ա. ԱԶԱՐԵԱՆ

Եւրոպայի եւ մասնաւորապէս Փարիզի ու Հռոմի մէջ ունեցած իր աննախընթաց մարզական յաջողութիւններով ծանօթ մարզաշխարհին իբրեւ օղակներու մարզանքի անգերազանցելի վարպետ:

Ազարեան շուտով կը լրացնէ երեսանի ինսթիթուտի վերջին տարին, ստանալով փրոֆէսորի տիտղոսը:

Ծ Ա Բ Ը

Զըմեռ օրեր,
 Երբ փոթորիկն ըլլաք մըռայլ,
 Ես կ'երբայի՝ խորին ամայի դաշտերուն,
 Ականջ տալու կէս-գիշերուան քրքիջին:
 Սլա՞ցքն անօր...
 Պերն ու հպարտ, խազազութեամբ մը խորունկ,
 Ան կ'երկաբեր արտասուանհիւծ աստղերուն՝
 Բազուկներն են հուանի,
 Զերբ պարմանի մ'իր հարսին.
 Գիշերին մէջ կը լսէի կարծես թէ՝
 Զայնն իր գուլալ համբոյրին...
 Ինձի համար,
 Խորհրդանիշն էր ան Ուժին ու կեանքին...:
 Առ ես հաւատէն ունէի իր անմահութեան...
 Փոթորիկն դէմ իր քրքիջով՝
 Ան մտածումս կը հանէր լեռնէ մը վեր...:
 * * *

Անցեալ աշնան,
 Օր մը յանկարծ մարդեր եկան
 Խորն ամայի այն դաշտերուն,
 Կացիններով, պարաններով
 Ուրուականնե՞ր էին կարմիր:—
 Կը խնդային վիտիկ պէս...:
 Հսկայ մուրճովն էր արեւուն՝
 Աստուած դարե՛ր աշխատեր էր անօր համար:
 Այդ մարդերուն
 Քանի մը ժամը բաւեց
 Զայն խիլու իր յոգնաբեկ բազուկներէն...:
 Եր մահէն ետք,
 Այ չգացի երբ փոթորիկն եղաւ մռայլ,
 Խորն ամայի դաշտերուն.
 Մըտածումս իջեր էր վա՛ր լեռներէն...:
 * * *

Հիմա ազուր գաբուն է.
 Եւ անցեալ օր,
 Յիշում մ'յամառ նորէն քայլերս ուղղեց հո՛ն,
 Խորն ամայի այն դաշտերուն.
 Եւ յուզուէս ինկայ ծունկի...
 Կացնահար ծառն էր նման շերմաբարի
 Սեւ գերեզման մը խոժոռ-,
 Բայց իր կողէն՝
 Արծուաքըռիչ նիգակներու իրոյտանքով՝
 Բարունակներ ժայթփեր էին դէպի երկինք:
 Անոնց մէջէն
 Նորափետուր քաշուններ ե՛րդ կ'երգէին...:

ՏԻՎ. ԷՍԷ ՈԱՄՈՍ ՄԵՆԻԱՅԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆՂԷՍԸ

Հ. Բ. Ը. Միութեան գրողարարների շարքի արահաներուն մէջ, Նեկա. Ե-ին սկսեալ, տեղի ունեցաւ Տիվ- Էմէ Ռամոս Մելիսայի նկարահանողէք:

Ինչպէս յայտնի է, մեր քաղաքացիական հայրենակցուհին ընդ թիֆլիսցի է, Եաւպարոնեան անուանի գերդաստանէն:

Ասկէ ջսան տարի առաջ, արտաջին անգամ ըլլալով, Վերմենիան ցինք ձաւ նոթացուց մեր համայնքին, որպէս անոր մանրամասն կենսագրականը եւ բնական գործունէութիւնը:

Գիտէինք, որ ան կերպընկալ պարե- ռու վարպետ մըն է, երկար տարիներ սիրուած Վոյոնո թատրոնի խառնապ-

հանջ հանդիսականներէն, գիտէինք որ ան մեղմ ու ջնջոյչ երգչուհի մըն է, մանաւանդ մեր դասական երգերու, բայց բնու չէինք կրնար երեւակայել, թէ Տիվ. Էմէ շնորհալի նկարչուհի մըն է նաեւ:

Ուստի, ճշմարիտ նաաբարութեամբ, խումբ մը գեղարուեստասէր բա- րեկամներու հետ, կամեցանք այցելել իր նկարահանողէք:

Նախապէս ըսինք, որ ամէն անգամ երբ առիթը ներկայացած է ներկայ ըլլալու արդի նկարահանողներու, վերապահութեամբ մտած ենք որա՞նք եւ անկէ հեռացած ենք հրաաթափութեամբ եւ նոյնիսկ զգուներով:

Որովհետեւ, ժամանակակից արուեստագէտները, կարծես գիտակցա- րար եւ ինքնախաբէութեամբ, դեռ կը յամառին պարտադրել հասարակու- թեան արուեստ մը, որ իրական հիմք չունի, զուրկ է նկարչական տարրա- կան օրէնքներէ, ըլլալով միանգամայն ստապատիր ու կեղծ:

Բարեբախտաբար, Տիվ. Էմէ Ռամոս Մելիսայի նկարահանողէքը եղաւ չափազանց հաճելի անակնկալ մը մեզի համար:

Ան իր ծաղկանկարներով եւ գեղեցիկ բնութեան հիանալի նկարներով այցելուններուն կ'ընծայէ մտային անդորրութիւն եւ հոգեկան հրճուանք:

Մենք իր մէջ նկատեցինք արուեստագէտի առաջին պայտանը — ամկեղ- ծութիւն: Ան չի նկարող շողշողուն եւ խարուսիկ միջոցներով ներկայացնել իր նիւթը: Իր արուեստը պարզ է եւ յստակ: Օրինակ, իբ ծաղկանկարները կարծես ապրող էակներ են, որքան լուռ եւ անշշուկ, այնքան խօսուն եւ ար- տայայտիչ: Անոնցմէ իւրաքանչիւրն ունի իր յատուկ լեզուն, արտայայտու- թեան եղանակը, ոճը եւ հրապուրելու գաղտնիքը: Եւ այդ ամէնը նկարչու- հին կրցած է ընել զոյներու զօրութեամբ եւ զգայնութեան փափկութեամբ, մեզ մասնակից ընելով իր ապրումներուն, մտահոգութեանց եւ իր թափած ճիգերուն: Կարծես ամէն մէկ պատարի վրայ թողած է մասնիկ մը իր էութեանէն: Կանացի իր զգայուն խառնուածքով չէր կրնար աւելի յարմար ճիգ մը ընտրել նկարչութեան:

Չափազանցուցութիւն չէ եթէ ըսենք, որ Տիվ. Էմէ չի պատկանիր դուրս գալոցի: Մեզ կը թուի թէ իր իրական դպրոցը բնութիւնն է, ինչպէս որ եղած է ճշմարիտ բոլոր արուեստագէտներուն:

Վինչի. կ'ըսէ — Գիտե՛լ, միշտ գիտե՛լ եւ ուսումնասիրել բնութիւնը,

ՆՈՒԷՐ ՄԸ «ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ»ԻՆ

Մեր որբերէն են զորք-կզբայր Սիրանոյշ եւ Յօղոս Արզումանեանները: Հոս ապաստանած են երեք տասնեակ տարի առաջ, անճար եւ անօջանկան, բայց ժառուած ըլլալով մեր ցեղային յատկութիւններով կրցած են բարեկեցիկ կեանք մը ստեղծել եւ նոյնիսկ հարստանալ: Գաղութիւն հին անդամները կը յիշեն թէ է՛նչ նուիրումով եւ երիտասարդական եռանդով անոնք կ'աշխատէին օգտակար ըլլալ մեր համայնքին: Օր. Սիրանոյշը, մանաւանդ, եղած է մեր բեմերու զարդը իբրեւ շնորհալի գերակատար եւ վարժ արտասանող: Եւ այդ, այն ժամանակ երբ բեմ բարձրանալը յանդգնութիւն կը սեպուէր, տիրալի նախապաշարուներով:

Հիմա ժամանակները փոխուած են, գաղութը եռապատկուած է, կո՛ւշտ ու չէն: Երկու սեռէն ալ նոր ուժեր հասած են եւ մեր ազգային ու Հանրային ձեռնարկներ կը վարեն ձեռնահասութեամբ: Հիները կը հանդատանան, ուրախութեամբ դիտելով գաղութիւն յարատեւ զարգացումը: Հիներէն են նաեւ Սիրանոյշն ու Յօղոսը, որոնք նոյն շերմութեամբ կապուած մնացին մեր հանրութեան: Վերջերս որոշած ըլլալով անակնկալ մը ընել իրենց հին բարեկամներուն, ճաշկերոյթ մը տարջած էին իրենց բնակարանին մէջ, որ տեղի ունեցաւ Նոյ. 24-ին: Այս մտերմիկ հաւաքոյթին ներկայ էին՝ Կաթող. Պատուիրակ Սիոն Աբգ. Մանուկեան, իր փոխանորդը, Մուշեան Մ. Վրդ., Տիկնանց Վարչական կազմը, արուեստագիտուհի Տիկ. Էմէ Տէ Ռամոս Մեխիա (Ծնեալ Շահպարտեան), Հ. Ա. Ե. Հողարարձութեան ատենապետ Արմէն Պերկամալի, մամուլի ներկայացուցիչներ, Տոքթ. Տիրատուրեան, Արթուրո Սարգիսեան եւ ուրիշ հրաւիրեալ բարեկամներ, հանդերձ ընտանեօք:

Օր. Սիրանոյշ Արզումանեան իր եւ եղբօր կողմէ կարճ ու գեղեցիկ ուղերձ մը կարդաց, զնահատելով Տիկնանց Օժանդակի գործունէութիւնը եւ սուտաւոր դաշնամուր մը նուիրարերեց Վշայ Կեդրոնին, ինչ որ ընդունուեցաւ խանդավառ ծափերով:

Ճաշկերոյթն անցաւ աւելի քան հաճելի, որովհետեւ ներկաներէն շատերը բաժակաճառերով դրուատեցին մեր բազմապիսի առաջինութիւնները եւ զոհարեութեան ոգին, որոնց շնորհիւ, ինչպէս ամէն տեղ, Հոս ալ, մեր համայնքը բացառիկ վերելք մը ունեցած է:

Բարեժողութիւններ եղան, որ ազգէն անպակաս ըլլան նուիրեալներ, բարգործներ եւ ազգին համար աշխատողներ:

Եւտոյ տեղի ունեցան երգ, նուազ, արտասանութիւն եւ պարեր, որմէ յետոյ ներկաները ցրուեցան զօհունակութեամբ, ինչպէս որ զոհ եւ ուրախ էին նուիրատուները:

Ն. Մ.

որովհետեւ միայն այդպիսով կարելի է կատարելագործուիլ եւ յաղթահարել արուեստի բոլոր դժուարութիւնները:

Եւ իրօ՛ք, ինչ չափով, որ արուեստագէտը կարողանայ գիտել եւ ուսումնասիրել բնութիւնը, իւրացնելով անոր թաղուն գեղեցկութիւնները, նոյն չափով հարազատ եւ ճշմարիտ պիտի ըլլայ անոր արուեստը. ահա՛ այն միակ միջոցը, որով կարելի է մնալ ինքնատիպ եւ զերծ արդի կեղծ ձգտումներէ:

Ջերմապէս կը զնահատենք Տիկ. Էմէի նկարահանողէսը եւ արուեստագէտի իր շնորհքն, միաժամանակ կը շնորհաւորենք Կազմակերպիչ Յանձնախումբը, որ առիթ մը ընծայեց մեզ ճանչնալու Հայ նոր նկարչուհի մը:

Ս Կ Ա Ռ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Խ Ա Ղ Ե Ր

13.- Կ Ա Ղ Մ Ն Ա Յ Ո Յ Ց Ը .-

Պժտապետը խոշոր բուրբակ մը կը գծէ հողին վրայ, կամ կաւեճով տախտակամածին վրայ, կ'որոշէ հրահար կէտը, որուն վրայ կը կանգնեցնէ իր օգնականը կամ ոեւէ սկառու մը: Առաջնորդներէն մին կը ներկայանայ՝ մարակ մը (սկառուական թաւկինակ մը ծայրը հանգոյց մը եղած) ձեռքը՝ իբր նաւապետ:

Պժտապետը կը կանչէ ոեւէ սկառու եւ նոյն ատեն կ'անուանէ կողմնացոյցին տասնըվեց զլիտաւոր կէտերէն մին. սկառուը անմիջապէս պարտաւոր է վազել բուրբակին շուրջը եւ երթալ կանգնելի կողմնացոյցին յայտարարուած կէտին վրայ: Սխալ դէրք գրաւելու պարագային, նաւապետը իր մարակով պիտի հարուածէ մինչեւ որ ճշգրիտ տեղը գրաւուի:

14.- Ս Կ Ռ Ի Տ Ի Վ Ա Ջ Գ .-

Սկառուական կեղբոնէն կէս մղոն հեռու գտնուած վաճառատուն մը որոշել, որուն ցուցափեղկին մէջ քանեւհինգ տեսակ ալյազան առարկաներ գտնուին:

Երկու կամ աւելի խմբակներ սկառուական վազքով կը մեկնին, մէկ վայրկեան աչքէ կ'անցնեն ցուցափեղկը եւ յետոյ նոյն վազքով կրկին կը վերադառնան: Պժտակի մը վերջին հասնողին ժամանկը հաշուի կ'առնուի: Եթէ խմբակ մը կատարած է այս գործողութիւնը 13 վայրկեանի մէջ, կը շահի յիսուս նիշ: Երկու նիշ կը զեղչուի ամէն աւելի կամ պակաս երկվայրկեաններու համար:

Յետոյ, հինգ վայրկեան արտօնութիւն կը արուի խմբակը հաւաքուելու եւ ցուցակը պատրաստելու համար: Երկու նիշ կը շնորհուի իւրաքանչիւր առարկայի ուղիղ անուանման եւ երկու նիշ կը զեղչուի իւրաքանչիւր սխալ անուանման:

15.- Հ Ա Գ Ռ Ի Ե Լ Ռ Ի Մ Ր Ց Ո Ւ Մ .-

Մրցող սկառուներ մէկ գծի վրայ կը շարուին եւ արուած նշանի մը վրայ կը վազեն տասը քայլ հեռու կէս մը եւ կը հանեն սկառուական գօտին. կրկին կը վազեն տասը քայլ եւ գլխարկինին կը հանեն, տասը քայլ վազք եւս՝ շապիկը կը կը հանուի, տասը քայլ եւս՝ եւ հօշիկները կը մերկացուին եւ կը վազեն դէպի հեռու գտնուած նշանակէտը, ուրկէ կրկին կը վերադառնան եւ կը սկսին վերջնեյ եւ հազուիլ իւրաքանչիւր առարկայ: Ծապիկը պէտք է ամբողջովին կոճկուի եւ տարատին մէջ յարմարցուի, նոյնպէս եւ հօշիկներու կապերը կանոնաւոր կերպով անցուին: Իւրաքանչիւր առարկայ իր գտնուած կէտին վրայ պէտք է դրուի թստ օրէնքի, նախ քան յաջորդ կէտին վազքը: Ետեւ հասնող սկառուը առջին կը յայտարարուի:

16.- Վ Ր Ա Ն Կ Ա Ն Գ Ն Ե Լ .-

Մրցում երկու խմբակներու միջեւ:
Իւրաքանչիւրին կը յատկացուի մէյմէկ վրան, ձողով, ցիցիրով եւ երկու քական թակերով (թօզմազ):
Առաջին նշանին խմբակները անմիջապէս պիտի յարդարեն վրանը եւ «պատրաստ» լինակի մէջ կանգնեն վրանին առաջ մէկ շարքի վրայ:
Երկրորդ ազգանշանին վրանները պիտի քակուին, կանոնաւոր կերպով ծալուին եւ իրենց նախկին տեղերը դրուին. սկառուները կրկին մէկ շարքի վրայ «պատրաստ» դէրք բռնելով:

Նուազագոյն Տամանակի մէջ վրանը կանգնող եւ վար առնող խումբը յաղթական կը համարուի:

17.- ՀԱՆԳՈՅՑԻ ՄՐՑՈՒՄ.-

Մրցակիցները մէկ շարքի վրայ կը կանգնին, իւրաքանչիւրին ձեռքը պարան մը: Խմբապետը հանգոյցներու անուններ պիտի տայ եւ տասներհինգ երկվայրկեանի միջոց մը պիտի սահմանէ իւրաքանչիւր կապի համար: Անշարժ սկառուտներ մէկիկ մէկիկ դուրս պիտի մնան մրցումէն՝ մինչև որ մէկը՝ իբր առաջին՝ հանգոյցի վարպետ յայտարարուի:

18.- ՆԱՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆԻ ՄՐՑՈՒՄ.-

Ֆրկու կամ աւելի խմբակներու միջև:

Իւրաքանչիւր խմբակէ քան քայլ հեռու սկառուտ մը կայ հիւանդ, որուն վարչէն կախուած պիտակին վրայ գրուած է հիւանդութեան կամ վէրքին տեսակը: Ազդանշանը տրուելուն՝ խմբակները կը վազեն հիւանդին քով եւ սկառուութիւնը արտադնելով անհրաժեշտ դարմանը կուտան, փոխադրութեան միջոց կը դտնեն զայն քան քայլ հեռու կէտ մը: Հետեւեալ նիշերը պիտի որոշեն լաւագոյն խմբակը, ստուգութիւն հարիւրին 25՝ դարմանի ճշգրտութիւն՝ հարիւրին 25, մաքրութիւն եւ գործնականութիւն տրուած դարմանի՝ հարիւրին 25 եւ փոխադրութեան հանգստաւէտութիւն՝ հարիւրին 25:

19.- ԼՈՂԱԼ ԵՒ ՀԱԳՈՒԵԼՈՒ ՄՐՑՈՒՄ.-

Մրցակից սկառուտներէն յիսուն մեղր հեռու տեղ մը հին հազուստներ դրուած են, զվարկ, վերարկու, տարատ եւ կօշիկներ: Նշան տրուելուն, սկառուտները պէտք է սուզին, մակերես ելլեն, հասնին հազուստներուն հագնին եւ լողալով կտ վերադառնան իրենց յենակէտը:

20.- ԿՈՅՐ ԼՈՒՂՈՐԳԸ.-

Բոլոր լուղորդներուն աչքերը կապուած են, բացի մէկէն՝ որ զանդակ մը բռնած է ձեռքը: Լուղորդները պիտի ջանան բռնել զանգակահար սկառուտը, որ արտօնուած է ըստ կտմա դաղբոցնել զանգակահարութիւնը եւ սուզիլ ջուրին տակը եւ կամ տարբեր վարպետութիւններ գործածել: Յաջող սկառուտը փնջ կը ստանայ զանգակը եւ խաղը կը շարունակուի:

21.- ՄՈՒՆՁ ԱՐՁԱՆ.-

Մրկու խմբակներ սենեակի մը կամ դաշտի մը հակառակ կողմերը կը կանգնին ճակատ ճակատի, իսկ խմբապետը կը մնայ կեդրոնը: Խմբակ մը կրնայ յառաջանալ մի միայն այն ատեն, երբ հակառակ կողմը կը նայի եւ կը համրէ: Յանկարծ կը դադրի համրելէ եւ ետ կը դառնայ: սկառուտները անմիջապէս պէտք է իրենց գտնուած կէտին վրայ մնան անշարժ եւ մունջ: խմբակին ոեւէ մէկ սկառուտին ամենափոքր շարժումը յանցանք պիտի նկատուի եւ ամբողջը կրկին ետ պիտի զրկուին՝ նախկին դիժէն սկսելու: Ուղը կը շարունակուի՝ մինչև որ սկառուտ մը կեդրոնը՝ խմբապետին հասնի՝ եւ ապաւնտով չահի մրցումը իր խմբակին համար:

Սկառուտները շուտով պիտի սորվին թէ՛ խելացութիւն է զգոյշ ընթանալ՝ քան թէ՛ անապարել, որ կարողանան անմիջականօրէն քարացած մնալ՝ երբ խմբապետը անսպասելիօրէն ճակատ կը գառնայ:

Նիւ Եսքի

ՄԿՐՏԻՉ ԵԱՆԸԳԵԱՆ

NAUASART

AÑO 4 - Nº 43

DICIEMBRE DE 1956

BUENOS AIRES

La columna vertebral de una nación es su cultura. La médula de esta columna es la suma de todos los valores espirituales e intelectuales. Cuanto más ricos sean estos valores, tanto más sólida y fuerte será esa cultura.

La cultura no es una apariencia que surja espontáneamente o improvisadamente: un proceso normal garantiza su desenvolvimiento y la elevación gradual. Múltiples factores, externos o internos, determinan su nacimiento y su desarrollo. En la preparación y desarrollo de la cultura influye el ambiente y las exigencias de vida que crea, la influencia de las condiciones sociales, todas las exigencias reunidas y acumuladas por el curso del tiempo, por la herencia, las costumbres, las tradiciones locales creadas como consecuencias de las relaciones sociales, económicas, políticas entre razas o naciones, y en fin, muchas formas y transformaciones.

Los materiales que dan forma y contenido precisos a esta construcción son psicológicos, fisiológicos y natural o cósmico si se puede decir. Un cielo risueño y estrellado o sombrío y nebuloso crearán disposiciones espirituales afines en el hombre que vive bajo esos cielos. Un cuerpo sano o enfermo contendrán un alma también sana o enferma. Un espíritu lleno de esperanza o desesperado un alma con el

velo de un sueño promisor o atormentada por una idea amenazadora, reflejará un estado semejante en su expresión, en la voz, en la palabra, en la forma y color de una obra. La filosofía y el arte nacieron con los caracteres que corresponden a aquellas exigencias y condiciones.

Los armenios también han tenido su propia cultura. Es imposible conocer históricamente su origen. Pensar es ponerse en el camino de la cultura: el espíritu humano tiene la propensión a usar su capacidad de pensar e imaginar siempre en algún modo y medida en relación con su ambiente y el Universo. Desde este punto de vista el pensamiento armenio, y la cultura que lo encarna, son tan antiguos como la historia armenia, y aún más.

La historia es la vida vivida, con sus diversas fases y etapas articuladas que se transmite de generación en generación. Los sucesos de los tiempos pasados, las principales personas se recuerdan oralmente mientras falta el alfabeto. Sobre ese tiempo nos ilustran los objetos usados y las figuras o símbolos dibujados en ellos. Gracias a ellos se manifiestan los pensamientos y las vivencias del hombre sin alfabeto; en su primitiva sencillez esos son los elementos primordiales de la cultura: con ellos nacen los poemas populares. primero orales, después escritos.

LA CULTURA ARMENIA

Los pocos fragmentos de sus poemas verbales llegados hasta nosotros prueban que también el pueblo armenio ha pasado por esas fases. En aquellos tiempos nacieron sus poemas mitológicos y épicos reflejos limpidos de un alma que ha sabido reflexionar sobre los aspectos universales y contar episodios de su vida.

El origen de la cultura armenia, así, se oculta en el pasado incierto que precede al cristianismo. Es verbal hasta el principio del siglo V en que su lengua sorprendente, repentinamente toma cuerpo, al crearse el alfabeto armenio con una belleza y perfección clásicas, en la traducción de la Biblia.

Esta caracterización se ve también en los fragmentos de la poesía oral, lo que induce a creer que ha existido una cultura oral antes del mismo siglo V y que hubo signos convencionales que hicieron posible la cultura y después dejaron de usarse por razones no aclaradas aún. Además desde el primero hasta el quinto siglo de Cristo las lenguas oficiales y escolares fueron el persa, el griego y el siríaco, y los alfabetos usados fueron, en el primer caso, el persa y el griego, en el segundo, el griego y el siríaco. Tal vez estos mismos caracteres se usaron también para la enseñanza de la lengua armenia.

Nuestro alfabeto fué inventado al principio del siglo quinto, en 413. Su autor, MESROB, o MASHTOTZ, fué un religioso, que antes había sido militar y político. Nació en 350, en Hatzek, pueblo de la provincia de Tarón en Armenia. Probablemente pertenecía a al estirpe de los Mamikonian, famosa, en la historia militar armenia, por su patriotismo y valentía. Dotado de talento innato y de imaginación creadora, se educó principalmente en las escuelas fundadas por San Nersés el Grande, el célebre Catholicós o Supremo Patriarca de Armenia. En estas escuelas se enseñaban, con particular importancia, las lenguas griegas y si-

riacas; y allí tuvieron su fuente las inspiraciones de Mesrob.

Sahag, el hijo único del Catholicós San Nersés, era colega de Mesrob y fué hasta el fin su fiel colaborador. Nació en Cesárea de Capadocia, en el tiempo en que sus jóvenes padres frecuentaban juntos la escuela superior para perfeccionar sus estudios. A los dos años de la muerte de su madre — que era también Mamikonian — fué llevado por su abuelo materno a su patria, a Ashtisat de Tarón, lugar de nacimiento de sus padres. Después que su progenitor fué elegido Catholicós y de haber adquirido con Mesrob los conocimientos esenciales en las escuelas nacionales, fué a Cesárea para completar su educación e instrucción. Adquirió versación en la teología y la literatura de su tiempo y en las lenguas griega, siríaca y persa, que hablaba y escribía perfectamente.

Sahag y Mesrob, asumieron funciones de gran responsabilidad: el primero fué Catholicós; el segundo era religioso y fué honrado por el Patriarca griego de Constantinopla con los títulos de profesor y doctor honorario. Ambos preparados a conciencia para la gran obra, cuya base había puesto San Nersés el Grande, y alentados por Vramshabuh, el estudioso e ilustrado rey armenio, se consagraron con ardor y energía sin igual a la tarea seria y penosa. La mayor responsabilidad era de Mesrob: realizar el gran sueño de crear una cultura nacional sobre una base sólida.

Era imposible crearla sin alfabeto propio. La lengua armenia, de fonética abundante, no podía representarse con los caracteres griegos ni siríacos. La capacidad intelectual de Mesrob le permitía afrontar la empresa de inventar un alfabeto propio. Sus esfuerzos incansables, su inflexible voluntad y deseo de triunfar fueron coronados por el éxito: treinta y seis caracteres que permiten representar todos los sonidos

de la lengua armenia, con todas sus riquezas y bellezas, fueron el fruto de sus investigaciones y estudios asiduos.

Sahag participó en este trabajo. Su erudición, unida al genio inventivo de Mesrob, hicieron el milagro del alfabeto. Gracia a él tomó cuerpo LA CULTURA ARMENIA, que se inició con la TRADUCCION DE LA BIBLIA, "la reina de las traducciones", según los armenistas extranjeros. Producto del intelecto hebreo, este Libro de los libros se vistió con la púrpura armenia y se le influyó el espíritu armenio. Por esto la Nación Armenia, después de perder su independencia política y de vivir en período áspero de sujeción hasta 1918, no perdió su carácter nacional, abrazado firmemente a su tierra materna.

El siglo que vió este milagro, se llamó SIGLO DE ORO. En los posteriores, aún alguno de declinación la lengua no perdió su calidad, porque su espíritu estaba vivificado por los Sahag-Mesrob, que aun constituye el tesoro más precioso e inviolable del pueblo armenio, en su patria y en la dispersión.

Este Siglo de Oro no sólo dió el Libro de Oro —la Santa Biblia— por la cual pudimos preservar nuestro carácter nacional y el espíritu cristiano de nuestro país, sino también lo convirtió en un baluarte fuerte e indestructible, ígneo y luminoso, para contener las hordas bárbaras de otras religiones que habrían arrasado Europa, que iba a ser la cuna de una nueva civilización. La invasión árabe fracasó más tarde al querer arraigar, con un flujo duradero, en las tierras que había ocupado. El Occidente no ha visto este hecho histórico y no ha apreciado este acto valiente del pueblo armenio consagrado por el martirio del siglo.

Pascal en sus "Pensamientos", ha dicho irónicamente, que quizás con verdad: "Si la nariz de Cleopatra hubiera

sido corta, toda la faz de la tierra hubiera sido cambiada". ¿Es perdonable aplicar este pensamiento a otra verdad, tal vez paradójal para algunos?: Si Armenia, desde el siglo primero y sobre todo desde el siglo de Oro hasta los siglos de las Cruzadas no hubiera sido —con la fe inquebrantable de su pueblo— un fuerte dique cristiano contra las invasiones de las devastadoras razas no cristianas, la faz de Europa sería otra. Así lo atestiguan los hechos y lo reconocen ya algunos historiadores contemporáneos de buen sentido.

Este fué, uno de los principales actos de la cultura armenia.

Todos los años, el pueblo armenio, celebra la inolvidable memoria de SAN SAHAG y SAN MESROB, que forjaron el siglo de oro y fueron las dos columnas de oro conductores de la vida religiosamente nacional o nacionalmente religiosa de los armenios. En todas partes donde existe un sólo armenio se celebra ese día, allí donde la cultura permite apreciar merecidamente esta fecha liberal.

La Argentina, nuestra segunda patria es, felizmente uno de esos países.

EDITORIAL

NAVASART

DIARIO EN UNA REVISTA

Brillante Ceremonia de Clausura de los Juegos Olímpicos

**LAS COMPETENCIAS ALCANZARON ALTO VALOR
TECNICO**

El desarrollo y los resultados de los XVI Juegos Olímpicos realizados en Melbourne han sido una cabal refirmación de los altos valores morales de este certámen deportivo, el más importante del mundo, cuyo origen se debe a la tenacidad de un educador francés, barón de Coubertín, quien logró el plausible anhelo de reunir a todos los pueblos del mundo en competencias de espíritu fraternal.

MELBOURNE, 8 (Especial). — Los Décimosextos Juegos Olímpicos —uno de los más desorganizados de la historia de la competencia internacional— fueron clausurados hoy bajo un cielo grisáceo y sombrío ante una concurrencia de más de 110.000 personas. La ceremonia de calusura culminó en un desfile de las banderas de las 69 naciones participantes. Las bandas del ejército, la marina y la real fuerza aérea australiana se mantuvieron rígidamente en posición de atención mientras se realizó el desfile de las banderas alrededor del enorme estadio circular de la cancha de cricket.

Cuatro obuses fueron emplazados en un extremo del campo para dar su saludo final a los Juegos Olímpicos mientras los abanderados de las distintas naciones marchaban en fila india alrededor del estadio para alinear-se luego en uno de los lados de la cancha. Los mismos abanderados que llevaron el estandarte de sus países en

la ceremonia de inauguración el 22 de noviembre, enarbolaban hoy las banderas. La delegación de abanderados mexicana, que constaba de cinco hombres, marchó con sus chaquetas pardas y pantalones arena en formación cerrada bajo la bandera blanca y verde con el águila roja.

En contraste con el día de la inauguración el tiempo era frío y había en el aire una sugestión de pronta lluvia. Mientras sacudía violentamente la llama olímpica que en unos momentos más sería apagada.

La multitud, acalmó la declaración de que las banderas reunidas "simbolizan la amistad internacional" pasando por alto el hecho de que han sido los juegos más preñados de disputas y disensiones desde su creación en el año 1896.

Avery Brundage, presidente del Comité Olímpico Internacional; W. S. Kent Hughes, presidente del Comité Organizador Australiano; Sir Frank

Los Juegos Olímpicos modernos se deben a Pierre de Coubertin, educador francés que en la Soborna expuso su idea de revivir las competencias deportivas de la vieja Grecia, concretándola en 1896 en que se realizó el primer certámen en Atenas.

Selleck, Lord mayor de Melbourne y E. von Frenckel, de Helsinki —donde se realizaron los últimos juegos olímpicos— avanzaron hasta la blanca plataforma mientras los atletas australianos encabezaban la marcha de los 500 competidores que permanecía aún en la ciudad después de los eventos finales de ayer. Los atletas pasaron marchando al lado de las banderas y circundaron luego el estadio, para ir a colocarse en el grupo de banderas.

En un mástil se enarboló entonces la bandera blanca, verde y roja de Italia, para significar que en ese país, dentro de cuatro años, se realizarán en Roma los próximos Juegos Olímpicos.

Brundage entonces procedió a la clausura oficial de los juegos. En la tranquilidad del estadio su voz se escuchó sonora.

“En nombre del Comité Olímpico Internacional, ofrezco a su majestad la reina y al pueblo de Australia, a las autoridades de la ciudad de Melbourne y el comité organizador de los juegos, nuestra gratitud más sincera.

“Proclamo la clausura de los Juegos Olímpicos de 1956 y de acuerdo con

TERRA

— de —

GREGORIO TERTZAKIAN

TINTORERIA Y ESTAMPERIA DE SEDA,

RAYON Y ALGODON

LAPRIDA 1458

T. E. 791 - 8429 y 795 - 0044

Vicente López, F.C.N.G.B.M.

la tradición, hago un llamado a la juventud de todos los países para que se congrege dentro de cuatro años en Roma, para celebrar allí con nosotros, los Juegos de la XVII Olimpiada. Quiera esa juventud hacer gala de alegría y concordia de manera que la antorcha olímpica sea llevada en alto con mayor entusiasmo, valor y honor por el bien de la humanidad en todas las épocas".

La muchedumbre aplaudió en forma atronadora al terminar de hablar Brundage y luego el presidente del Comité Internacional recibió la bandera olímpica de manos del alcalde de Helsinki, con Frenckell. Brundage, a su vez, la entregó al Lord Mayor de Melbourne para su retención y resguardo por las autoridades cívicas de Melbourne hasta los juegos de Roma. Seis trompetas de la real fuerza aérea australiana tocaron sus clarines y la llama olímpica —traída desde Grecia— quedó apagada a las 16,45.

Los abanderados regresaron entonces a sus posiciones detrás de los portestandartes que llevaban los nombres de cada uno de los países participantes en las olimpiadas, mientras comenzaban a caer una fina llovizna. El coro olímpico, de 500 voces, entonó entonces el himno olímpico, mientras una guardia de siete cadetes de la real fuerza aérea australiana bajaba la bandera olímpica del asta situada en un ángulo del estdio. Cuatro cañones Howitzer dispararon seguidamente una salva que estremeció el estadio, mientras los cadetes, con paso lento, recorrían la pista y abandonaban el estadio. El abanderado húngaro recibió una ovación de los australianos al abandonar el estadio.

PREMIO NOBEL DE LA PAZ

MELBOURNE, 8 (Especial). — Avery Brundage opinó que el Comité

Olimpico Internacional que preside debe ser postulado para el premio Nobel de la Paz. En conferencia de prensa, Brundage afirmó que el "tremendo éxito" de las Olimpiadas de 1956 tiene gran significado internacional, en vista de la situación mundial imperante. Expresó al respecto: "Cuando varios países comenzaron a retirarse de las olimpiadas pareció que iba a llegarle su fin, pero por primera vez en los tiempos modernos se ha practicado una tregua olímpica. Fué la gestión directa del Comité Olimpico Internacional lo que mantuvo a Hungría en los juegos y la decisión del Este y el Oeste de Alemania de enviar un equipo conjunto constituyó un extraordinario acontecimiento. El comité ha logrado crear lazos fraternales que no forjaron las concillerías del mundo".

EL PUNTAJE FINAL

MELBOURNE, 8 (Especial). — De acuerdo con el cómputo extraoficial de puntos, Rusia ha ocupado el primer lugar, por países, en la Olimpiada, aventajando por 129 a Estados Unidos, que figuró en segundo puesto. Los totales definitivos, al terminar los Juegos de Melbourne, son éstos:

Rusia, 722 puntos; Estados Unidos, 593; Australia, 278½; Alemania, 223; Hungría, 220½; Italia, 185; Inglaterra, 180½; Suecia, 164, Japón, 139; Francia, 120½; Rumania, 108; Finlandia, 98½; Polonia, 73½; Checoslovaquia, 71½; Turquía, 61; Canadá, 52; Irán, 48; Bulgaria, 34½; Dinamarca, 29; Irlanda, 28½; Nueva Zelandia, 26; Africa del Sur, 24; Corea, 22; Noruega, 21; Argentina, 12; Bélgica, 11; India, 10; Trinidad, 7; Uruguay, 6; Suiza, 5; Islandia, 6; Grecia, 4; Bahamas, 4; Portugal 3; Nigeria, 2; Malaya, 1; España, 1; Cuba, 1.

El Espíritu de los Juegos Olímpicos de la Era Moderna

En la época primitiva de Grecia, vuelta en la incertidumbre de la leyenda, encontramos la costumbre de honrar las exequias de los héroes con torneos de armas y juegos atléticos.

Parece ésta, la procedencia lejanísima de los Juegos Olímpicos que más tarde fundara, según Hesíodo, el héroe Heracles, el triunfador de Augias, rey de Elide.

La trascendencia que tuvieron es digna de su origen. Vinieron con el prestigio de las cosas que emanan del espíritu como un acto de gratitud póstuma.

Más tarde, se realizaron en prez de los dioses en distintas ciudades griegas conservando entre la lucha y la algarabía una esencia religiosa característica.

No nacieron del placer ni para el deleite efímero, sino que desde sus comienzos fueron como un rito y más de un severo entrenamiento militar que les permitió estar listos para defender la patria.

Fueron una ofrenda colectiva en la cual los atletas vencedores recibían en la simbólica corona, la gracia del divino Zeus o de Apolo, gracia que se extendía a la ciudad natal del vencedor.

Así se explica la exclusión de los esclavos y de todo atleta que no gozara de prestigio moral por cuanto no eran dignos de ofrecer a sus dioses su fuerza y su valor.

Esto hizo que los juegos griegos conservaran aún en los últimos tiempos, una cierta dignidad, que no tuvieron los espectáculos romanos. Por eso, cuando éstos anunciaron a los atenienses que iban a exhibir una lucha de gladiadores, aquéllos contestaron que antes destruirían la estatua de la Pie-

dad, levantada por sus antepasados, porque no concebían sus juegos sino como un acto de fé y de alegría.

Los romanos carecían de la sensibilidad de aquel pueblo que creó, por el culto a la belleza y a sus dioses, un arte no superado, y, por el deseo de comprender el mundo, una filosofía que planteó los problemas que preocupan hasta hoy al hombre.

Y así, mientras los espectáculos romanos fueron sólo una brillante manifestación de fortaleza, de un pueblo joven que simulaba en el estadio y en el gimnasio la lucha bélica, preocupación constante de aquella edad guerrera y heroica, los juegos griegos aumentaban su significado como expresión de civilización y de cultura.

La educación del ciudadano, las disciplinas del espíritu, sus poetas, sus escultores, todo lo que tenían de noble en el saber y en el sentir, era exhibido por cada ciudad ansiosa de sobresalir en fama y en honores.

Los juegos griegos abarcaron la vida toda del hombre, determinando la condición civil y su dignidad. El que era descalificado en ellos perdía en la vida civil su buena fama.

Los jueces del deporte aplicaban con severidad los reglamentos y discurrían sobre el honor porque sabían que su fallo, al anular al atleta, deshonoraban al individuo.

Los reglamentos contenían los cuadros severos del entrenamiento y el marco moral, siendo conocidos en las ciudades más lejanas. La tregua sagrada que se decretaba durante su realización y las franquicias que se consiguieron, constituyeron, después, los antecedentes más lejanos del derecho de gentes.

Los juegos Olímpicos de la era mo-

derna, bautizados con este nombre simbólico, no ocupan el lugar de aquéllos en la vida de los pueblos y sus fines tampoco son los mismos, porque han variado las condiciones de la existencia. Desde entonces la sensibilidad y la razón de las multitudes han cambiado. La máquina humana al influjo de la industria moderna se ha transformado haciéndose menos resistente. La fatiga del cuerpo ha castigado el alma y devolver las energías que se agotan rápidamente, constituye una grave preocupación de Estado.

Los juegos tratan hoy de crear una raza más fuerte, de formar legiones de hombres sanos a quienes pueda confiarse mañana el porvenir de los pueblos. Es sin duda la parte más noble del deporte moderno, cuya consecución preocupa a los gobiernos porque en cada parque, en cada gimnasio que se inaugura, se resuelve una gran problema higiénico.

Hay además otro aspecto: La arena olímpica congrega a la juventud de todas las naciones del universo para cobijarla bajo un mismo cielo, respirar un mismo aire, vivir en un ambiente de fraternidad y compartir la gloria y el esfuerzo, y con el deseo de que nada hiera el sentimiento patriótico de cada uno, ni la nacionalidad, ni los principios políticos, ni las creencias religiosas, ni los conceptos de civilización, ni las modalidades particulares. Allí se espera que la pujanza varonil se sienta movida por indiscutidos sentimientos de amor a la humanidad socorridos por esplendentes manifestaciones de belleza.

En ese conglomerado de todas las razas con la heterogénea modalidad que suponen todas las costumbres, todas las civilizaciones, se observa un ritual único, sencillo, común a todos, de una sola moral, y es cumplido, mantenido y defendido sin ninguna resistencia y con la mayor fe y entusiasmo.

Tal es el significado de los cinco

anillos entrelazados de la Bandera Olímpica, símbolo de las razas y pueblos que viven en los cinco continentes. Expresan la hermosa esperanza de que los concursos de fuerza, de agilidad de destreza sirvan no sólo para fortificar las generaciones nuevas, colaborando al mejoramiento de la humanidad, sino también para desarrollar la amistad entre esa juventud internacional y por consecuencia para contribuir al acercamiento y a la concordia de los pueblos.

Los Juegos Olímpicos no deben ser privilegio del grupo de jóvenes deportistas que representan la nación, sino juvenil y simpático movimiento pacifista del pueblo todo.

Los Juegos Olímpicos modernos tienen el carácter y la fisonomía de la nueva cultura y son como ellos, tan complejos en su finalidad, que, partiendo de la contextura humana, extienden su raigambre a todas las manifestaciones de la ciencia, del arte y de la vida de relación. No tienen el carácter de un rito sagrado, ni nacieron como homenaje póstumo; son fiestas de primavera, de juventud, de alegría, que llaman a los atletas del mundo para vivir, en un solo cielo, el sueño de perpetua paz y felicidad que espera la humanidad desde su origen y que aún no ha realizado.

R. M.

Doctor

ANTRANIK EURNEKIAN
Cirujano

Especialista en Neurocirugía

(Actualmente en los EE. UU.)

Cnel. N. Vega 5531 — 54-0765

**MURIO MILDRED DIDRICKSON ZAHARIAS LA MAS
COMPLETA ATLETA DEL SIGLO**

GALVESTON. (Especial). — Hace pocos días, falleció en el hospital local la señora Mildred Didrickson de Zaharias, considerada la mejor atleta que ha tenido los Estados Unidos. Desde hacía tres años sufría de cáncer, que hizo crisis hace poco. La señora Zaharias fué campeona olímpica y varias veces ganadora del campeonato de golf de los Estados Unidos, pero practicó además diversos deportes con igual eficacia. Tal repercusión tuvo su muerte en esta nación, que el presidente Eisenhower inició su conferencia de prensa del día haciendo el elogio de la deportista fallecida, calificándola como la "más grande atleta norteamericana", agregando que había alcanzado la admiración de todo el pueblo, y que su valerosa lucha contra la enfermedad que la postraba era ejemplo para todos.

EXCEPCIONAL FIGURA

N. de la R. — Mildred Didrickson de Zaharias, fué una figura digna de figurar en la época griega, pues tuvo

el vigor de una mujer de aquel tiempo y resultó tan excepcional como para calificarla la mejor atleta del siglo. Aún enferma Mildred luchó y ganó torneos con la misma suficiencia de sus mejores años.

A los 15 años fué campeona de Estados Unidos en lanzamientos, saltos y carreras, y en 1932 se le consideró la mejor atleta femenina, a raíz de sus actuaciones en las Olimpiadas de Los Angeles, que ratificó luego en los juegos de Berlín, superando las marcas mundiales de 80 metros vallas, lanzamientos de disco y jabalina y también de las pruebas de 100 y 200 metros. Posteriormente practicó básquetbol y luego tenis, para finalmente dedicarse al golf y ganar los más importantes torneos y campeonatos de Estados Unidos, en los años 1945, 46, 47 y 50. Contrajo matrimonio en 1938 con el célebre luchador George Zaharias y en su última visita a Eisenhower hizo una exhibición de golf dedicada al presidente. La señora de Zaharias que falleció a los 42 años, fué sepultada en Beaumont, Texas, tal como era su voluntad.

"KARATEX"

A. KARAGOZLU e HIJOS

TINTORERIA, ESTAMPERIA Y TEJIDOS

Av. de los Constituyentes 7550

T. E. Prov. 72 - 3264

Villa Dihel — San Martín

La Nación Armenia y su Obra Cultural

Por ARCHAG TCHOBANIAN

(Continuación)

La actividad cultural y artística es cada vez más brillante después de la guerra del 14. En París hay cinco compositores de música: Diran Alexanian, Vahram Sevadjian, Bartevian, Alemchah, Berberian y en Suiza, Stéfano Elmas.

La pleyade de artistas armenios en el extranjero después de la guerra del 14, son entre otros: Marianne Damad, Tigrane Yergat, e ldoctor J. Mardrus, el romancero Michel Troyat, ganador del premio Goncourt; el profesor Adontz; Armen Ohanian, célebre bailarina; Janine May, que obtuvo un premio por sus romances; León Guerdan, fundador del periódico Francia-América de Nueva York; Hrand Torossian, que publicó en París el Mercurio de Oriente, en fin cientos de nombres que resulta imposible enumerar.

Hay que hacer notar que durante la segunda guerra mundial, el pueblo armenio aportó a las Naciones Unidas 300.000 soldados y 60 generales en Rusia, decenas de miles de soldados en Francia y América, y hubo un gran número de armenios en la resistencia francesa.

Hoy luego de la nueva victoria sobre el despotismo alemán, la cuestión armenia se expone nuevamente ante las naciones libres.

París, 8 de diciembre de 1945.

CARTAS DE ALGUNAS EMINENTES PERSONALIDADES ALIADAS EN FAVOR DE LA CAUSA ARMENIA (1917)

Carta de Jean Cout, Vicedirector de Asuntos Políticos del Ministerio de Relaciones Exteriores.

(En nombre de Georges Clemenceau y bajo su orden, Jean Gout dirigió la siguiente carta a Archag Tchobanian, presidente de la Unión Intelectual Armenia, en respuesta a una carta de este último al presidente del Consejo para saludar las victorias en el Frente de Francia).

Señor Presidente:

El señor presidente del Consejo y ministro de Guerra, se siente conmovido por la carta que le habéis enviado en ocasión de las victorias del frente de Francia.

Tengo el honor de transmitirlos su agradecimiento.

Las poblaciones de Armenia pueden estar seguras de que el Gobierno de la República se sentirá feliz de darles todo su apoyo para impedir nuevas masacres como las que han sido víctimas.

Recibid, señor Presidente, la seguridad de mi consideración más distinguida.

El Ministro Plenipotenciario, Vicedirector de Asuntos Políticos,

JEAN GOUT

París, 1917.

Un símbolo

Los aliados luchan porque cada nación pueda disponer de sí misma.

En Oriente la nación Armenia escapa a la tiranía turca. Ninguna nación sufrió un martirio tan cruel. Una autonomía es el símbolo del triunfo del derecho.

A. MEILLETE
Profesor del Golegio
de Francia

París, 7 Dic. 1917.

Carta de Monseñor Touchet

Dios dió a Armenia dones incompatibles; el asiento más antiguo de la humanidad; su pueblo honra la tierra por su tenacidad y valor. Sus poetas le colocan una corona de palmas. Sería una vergüenza si los diplomáticos, después de la tormenta de sangre, olvidasen que el pequeño pueblo ha merecido mil veces su autonomía.

M. TOUCHET, Obispo de Orleáns
Orleáns, 20 Dic. 1917.

Mensaje del Vizconde James Bryce

El mundo está pasando por una terrible crisis. Pero ningún pueblo ha sufrido como el armenio. Las Potencias Aliadas que luchan por la justicia y la humanidad han proclamado que la cruel tiranía turca no debe ser restablecida sobre las razas cristianas del Cercano Oriente. Uno de sus importantes deberes es mantener contra el enemigo común: Turquía y Alemania. Sabemos que armenios y georgianos del Cáucaso gozan de privilegios que deben continuar.

Los armenios por supuesto han sufrido más que los georgianos. Pero es tal el poder de recuperación de la raza Armenia, su inteligencia y capacidad, que se puede pensar que cuando se restaure el orden se convertirá nuevamente en el hogar de un pueblo rico y progresista.

La simpatía de los amigos ingleses de la libertad estarán siempre con

nuestros esfuerzos y los de vuestros compatriotas.

BRYCE

Londres, 27 Dic. 1917.

Una palabra a los armenios

¡Tengan coraje los armenios! Los brazos de las Naciones Aliadas se cierran sobre los opresores.

La caída de Bagdad fué seguida por la de Siria. Pronto Jerusalén estará en manos inglesas y la raza hebrea volverá a su antigua heredad.

Que éste sea un signo para la golpeada Armenia. Los días de la opresión turca están contados. La victoria aliada revelará a Armenia y Palestina, la aurora del día de la libertad y el comienzo se una era de paz.

Las simpatías de la gente americana están con los armenios y la redención de Armenia se encuentra entre los objetivos de esta guerra No habrá paz hasta que no se realice

J. MARK BALDWIN, Corresp.
Instituto de Francia

París, 6 Dic. 1917.

Trad. de Raffi Mirakian

Chorita

mercadería

EL PORVENIR

Propuesta en su
"NUEVO SITIO"
los señores

• HILOS y
SEDALINAS

Tomasito

VENTAS
M. Chelobian e hijos

TROVADORES ARMENIOS

NAHABED KUCHAK

La obra de Nahabed Kuchak se compone de una larga serie de pequeños poemas, de kafas, en su mayor parte de cuartetos. De estos minúsculos poemas, cada uno de los cuales son distintos entre sí, algunos tratan de objetos didácticos, otros cantan el dolor de los emigrados, de los "peregrinos" errantes lejos de su país natal, y en su mayoría, los más bellos, son canciones de amor. Hállanse ellos en muchos manuscritos viejos. Todos han sido escritos para ser cantados, y deben haber sido cantados en muchas partes de la Armenia, particularmente en la Armenia occidental. Es evidente que los copistas los han transcrito siempre de memoria, y de ningún modo según un manuscrito, porque no se han aún hallado una sola serie que sea idénticamente reproducida en los otros ejemplares. Algunos, a veces bajo una forma bastante modificada. Ninguno de los manuscritos que nos son conocidos nos dan nombre de autor. Los poemas no los contienen y los copistas no hacen ninguna mención. Estos contentáanse con dar a estas series los títulos siguientes "Canciones de amor" "Canciones de júbilo". o "Haieren", "Haireni kargav", es decir, (canción) a la manera armenia, (canción) al modo armenio, lo que muestra bien que estos poemas representan muestras de la más pura tradición armenia por la prosodia, por el estilo y por la música. Todos ellos están escritos efectivamente según un modo prosódico armenio y que deben ser bastante viejos. Este modo consiste en un verso rimado de quince sílabas con tres cesuras (7-3-5), que se hallan en las antiguas canciones populares de Akn, y del cual han hecho uso muchos poetas eclesiásticos de decimotercero o decimocuarto siglos como Frik, Kecharetzi, Arakel de Sunik, Gregorio de Akhtamar, Hova-

sap de Sebastia, etc. Pero mientras estos poetas emplean igualmente otros modos prosódicos, las canciones de Kuchak son todas escritas según sea sola versificación.

El nombre de Kuchak nos ha sido revelado por el "vartabed" Padre Aristakes Devgantz que, en su Haiereg (canciones Armenias), aparecido en 1882 en Tiflis (Cáucaso) ha publicado una serie de estos poemas según un manuscrito copiado en 1583 en Sebastia. En el prefacio de su libro, el Padre Devgantz afirma que estas canciones son las del famoso ashugh (trovador) Nahabed Kuchak; él no da ninguna prueba de eso. Su manuscrito quizás contenía este nombre. Según él Kuchak habría vivido al principio del siglo décimosexto, en Kharagonis, cerca de Van (Armenia), donde hállase su tumba, hecha un lugar de romería. El autor de estas canciones es seguramente originario de Akn. Su lengua trae todas las características del hablar local de esta ciudad de la Armenia occidental, que es por lo demás célebre por la belleza magnífica de sus canciones populares anónimas y sólo en las canciones de Akn hállanse largos fragmentos de estos poemas, verbalmente conservados hasta el presente. Es posible que el trovador que ha creado estas canciones, nacido en Akn, haya ido, en su vida errante, a vivir sus últimos días a Kharagonis. Podría-se también suponer que el Kuchak que reposa en Kharagonis, es un otro poeta que posee el mismo nombre. Es extraño por lo demás, que veneren, como la de un santo, la tumba de un poeta que es el más profano de edad media armenia, que ha cantado ante todo el amor, el vino, los placeres, y que, habiendo escrito poemas de espíritu religioso —cuyo misticismo es bastante moderado— permítase a veces hu-

TEMPERANCIA

Preguntando a numerosos longevos la razón por la cual habían llegado a tan avanzada edad, se han obtenido las respuestas más desconcertantes.

Unos lo atribuían a su incesante actividad física, en tanto que otros afirmaban haber pasado sedentariamente gran parte de su vida. Algunos estaban convencidos de que levantarse con la salida del sol prolonga la vida. Otros, de que el secreto consiste en acostarse temprano. En ciertos países de notoria longevidad se cree que resulta del diario consumo de "yoghourt", y así por el estilo. Y menos mal todavía, cuando se trata de motivos más o menos coherentes, como los anteriores; porque lo interesante comienza cuando aquella célebre centenaria proclama deber a su pipa tan excelente estado de salud, a pesar de los años; o cuando se atribuye a un vaso de vino tomado en ayunas todas las mañanas... siendo así que es "a pesar" de ello y no "debido" a ello como llegaron a vivir tantos años.

Indudablemente, no debemos buscar en tan disparatados argumentos como se invocan generalmente el secreto de la longevidad. Pero, sí, independientemente de las razones de los interesados, podemos dedicarnos a investigar por nuestra cuenta algún motivo aceptable, encontramos una "característica" de vida, un "modo" de llevar la existencia, que construye, por decirlo así, el

"denominador común" de la longevidad, que en ningún caso falta: se trata de la "Temperancia".

Antiguos y modernos han ensalzado por igual la temperancia, proclamándola suprema fuente de salud Empero, son pocos los que en la práctica saben recoger el ejemplo de la sabiduría de los antiguos y modernos, adaptándola así para encontrar la salud perdida o conservar la que se posee. Temperancia en el comer. Temperancia en el dormir. Temperancia en la actividad física. Temperancia aun en el placer. Porque hasta aquello que es benéfico franquea los límites de la utilidad y se convierte en nocivo cuando interviene el abuso.

Gracias a la temperancia, muchos hombres que habían perdido la salud la recobraron nuevamente. La temperancia consiste en hacer uso frecuente de la preciosa facultad de detenerse a tiempo, en el ejercicio de cualquier actividad, sin pasar nunca más allá de aquellos ciertos límites que impone el sentido común. Después de todos, la satisfacción de haberse sabido contener supera con creces a la del hartazgo. Un pequeño sentimiento de insatisfacción es siempre necesario para que él nos impulse al esfuerzo. Aunque no fuera más que por eso, debiéramos profesar más a menudo la conducta de la temperancia, un precepto preferente del Decálogo de la Salud.

moradas irreverentes con respecto a las cosas de culto. Se halló en los viejos manuscritos un poema en honor de la Santa Virgen, firmado por "Kuchak de Van", y que es el de un poeta profundamente creyente. Esta página es enteramente diferente por el estilo a la lengua, de las canciones que nos ocupan. Es más que posible que es este Kuchak místico al que reposa en Kharagonis.

Lo que es cierto es que estas canciones son, más que de un eclesiástico infundido por la poesía popular, o de un escritor sabio imitando los trovadores, sino que el de un verdadero cantador público, de un trovador profesional. Ellas dan la nota más verídica, más típica de la poesía popular armenia, ellas son lo que hay de más exquisito y más étnicamente personal, en esa vieja poesía.

SE CONSTITUYO LA MESA DIRECTIVA DE LA U.G.A.

La Comisión Directiva acaba de constituir su mesa directiva. Luego de la renuncia del señor Ardasches Sarkissian —que después de largos años de ininterrumpida labor ha querido tomar un merecido descanso— la Comisión Directiva invitó al Sr. Mgrdich Nazaretian primer suplente, para ocupar la vacante. En consecuencia, se procedió a constituir la mesa directiva de la siguiente manera: presidente, señor Barker Barsamian; vicepresidente, señor Armenag Feredjian; secretario general, señor Carabet Topalian; prosecretario, Dr. Horacio Hovagimian; secretario de actas, señor Haik Levonian; tesorero, señor Aram Guzelian; protesorero, señor Mgrdich Nazaretian; intendente, señor Juan Nadjarian; vocales: señores Vasken Tutundjian, Vahac Israelian y Agop Missirlian.

Miembros suplentes, los señores Setrak Ohanian y Tarutiun Manugian.

Revisores de cuentas, los señores Carlos J. Berberian, contador público nacional, y Jorge Taghtachian.

El señor Vasken Tutundjian ha sido designado presidente del Departamento de Educación Física; el señor Vahac Israelian, presidente del Depar-

tamento Cultural y Social y el señor Agop Missirlian, presidente del Departamento de Prensa y Propaganda.

Los presidentes de estos Departamentos, actualmente, están trabajando en la tarea de constituir las subcomisiones respectivas.

EN BARRACAS

¡TODO CONTRA LA LLUVIA!

SPORT

Sterling Club

ANONIMOS

MONTES DE OCA 985 T. E. 21-1123

CREDITOS en 5 meses

SIMPATICO ACTO

Organizado por la Comisión de Padres de los Boys Scout, se realizó el día sábado 15 de diciembre en nuestro campo de deportes, un acto, que reunió a todos los familiares, cuyos niños están en las filas del scoutismo de la U.G.A.

En efecto, el acto que consistió en una reunión consultiva, se inició a las 18 horas. Se sirvió a los concurrentes un refrigerio y posteriormente hizo uso de la palabra el jefe de los Boys Scout, señor Garbis Der Mesropian. El orador se refirió sobre la importancia del scoutismo en nuestra colectividad, siendo escuchado con atención por los concurrentes.

hacer resaltar el interés despertado por los familiares para esta nueva labor de la U. G. Armenia en bien de las niñez armenia.

ESTAMP-COLOR

S. R. L.

Capital \$ 350.000 m/n.

TINTORERIA INDUSTRIAL Y ESTAMPERIA

Blanqueo - Teñido - Calandro - Apresto

Gral. Lavalle 2836-68

T. E. 740-2579

Juan B. Justo (F.C.N.G.B.M.)

"ANTEX ARGENTINA"

EDUARDO ATAMIAN

POPLINES

Larrea 667 - T. E. 48-5689

**FABRICA DE TEJIDOS
DE ALGODON**

TEXTIL

MURAD

de Miron Leonian

VICTORIA 701

Hurlingham F.C.N.G.S.M.

Doctor
ANTRANIK EURNEKIAN

Médico

Especialista en Nerviosas
Actualmente en los EE. UU.

ARENALES 2189 T. E. 84-6746

FOTO

A F O L O

ESTUDIO

CORDOBA 4671 T. E. 54-8147

ESTUDIO NERSËSSIAN

**ECONOMICO - CONTABLE - IMPOSITIVO
ASUNTOS JURIDICOS**

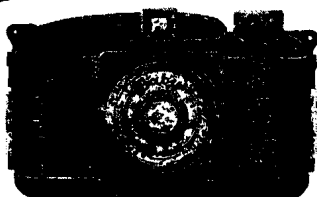
Florida 185
Ced. Gral. Gómes P. 3, of. 343-4

Tel. 30-8877

Roy Junior ★ ★ Baby

**La cámara
super
económica**

Que permite tomar
16 fotos 4 1/2 x 6, con
un rollo común 6-20

AL PRECIO DE UNA SIMPLE
CAMARA DE CAJON !

GEVAERT ARGENTINA S. A. de Productos Fotográficos
Bmó. MITRE 1906 - T. E. 48 - 9011 - BUENOS AIRES

ALBERT TRITSMANS, Director - Gerente General

ADHESION

DANUBIO S.A.

Peletería Armenia

SANTA FE 1560

T. E. 44 - 0275

TEX-TRICO

Soc. Resp. Ltda. - Capital \$ 800.000

FABRICANTES DE TEJIDOS

ENGOMADORA DE HILADO

Adminis. y Ventas
LARREA 557

T. E. 48 Pasco 8743
Buenos Aires

EL CISNE

S.R.J.

Buenos Aires

Córdoba

21 11

« NAVASART »
REVISTA MENSUAL

ORGANO DE LA
U. G. ARMENIA DE C. FISICA

GALERIA GRAL. GUEMES
FLORIDA 165 Piso 6º

SUSCRIPCION

Ejemplar suelto	3.— Pesos
Anual	32.— Pesos
Exterior	3.— Dolares

AÑO 4 - Nº 43

DICIEMBRE DE 1956

BUENOS AIRES

ALFOMBRAS

SPARTA ATLANTIDA S. A.

INDUSTRIAL Y COMERCIAL

CORREO
ARGENTINO
CENTRAL (S)

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5952

TARIFA REDUCIDA

Concesión Nº 648 R.A.R. @